

TÖRTÉNELMÜNK KÖZPONTI TITKAI

2.

HOL VAN A MAGYAR ÓSHAZA?

AZ ÓSHAZAKUTATÁS CSÓDJE

„A történeti munkákban
az igazságnak kell főszerepet játszania.
Valóban, magam írtam le egyik munkámban valahol,
hogy „miként az egész test tehetetlenné válik,
ha elveszti szeme világát, ugyanígy
a történetírásból is haszontalan mese marad,
ha az igazságot eltávolítjuk belőle.”
Két fajtáját említettük a hazugságnak:
az egyik tudatlanságból fakad, a másik szándékos.
Azt, aki tudatlanságból nem mond igazat,
megilleti az elnézés.
Azoknak azonban, akik szándékosan hazudnak,
nem szabad megbocsátanunk.”
(Polybius i.e. 146/1889, 90.)

„Dio helyesen jegyzi meg,
hogy a császárok kora óta
nehezebbé vált a történetírók dolga, mivel minden titokban folyt;
(...) megtudni csak azt lehetett,
amit a zsarnok örültsége és arcátlansága
nyilvánosságra juttatni engedett,
vagy amit maguk a történetírók kikövetkeztettek.”
(Montesquieu 1734/1975, 126.)

„Nemzetünk ős hazája fölött sötét homály borong,
melyet sem a történet vezérfénye,
sem a nyelvészet buvár szelleme át nem törhettek, szét nem téphettek.
Az új haza gyermekei számosan vándoroltak keletre,
merre a hagyományok s történeti töredékek az utat jelezték;
de fájdalom! a keresők minél közelebb jutottak a remélt célhoz,
annál bensőbben győződtek meg arról,
hogy csalékony álom káprázatai közt
bolyongnak s legtöbben,
midőn az ősök bölcsőjét keresék,
saját sirjokat találták meg.”
(Lóskay 1863, 7.)

A TÖRTÉNELMI MEGISMERÉS ALAPJAI

Senki se várja azt tőlünk - és aki munkásságunkat valamennyire is ismeri, az nem is várja -, hogy az ezerszer elismételt, ezerszer unt és meddő csapásokat járjuk, s az elcsé-
pelt sablonokat ismételjük. A történetkutatás gondolkodást követel, logikát, bizonyítást.
Ehhez kell ragaszkodnunk ezúttal is az őshaza kutatásában. Mert bármerre forduljon is
a történetvizsgáló a magyar történet eróziók szaggatta szakadék-vidékein, mindenfelől
a titkok és az érthetetlen süvölti körül. Titkok, tévedések és hazugságok, hamis

magyarázatok palarétegei fedik a leggondosabb elrendezettségben az egész történelmi terepet (olyasformán, ahogy bűnügyekben a körmönfont tettes rendezi át a tetthelyet) úgy, hogy minden rendben levőnek és elfogadhatónak tessenek. A hamis megokolások rétegei mögött azonban ott hever - elhantolt, emberi szem elől elrejtett hullaként - a valóság: a bűn, a titok, amit - ha egyszer felszínre kerül - többé már nem lehet elföldelni és láthatatlanná tenni.

Látásra, igazi, valóságos látásra van szükségünk, tudásra, amely áthatol a ködön, a hazugságrengetegen és megmutatja végre való tényeken át, kik vagyunk, mik vagyunk, ki a magyar, mi a magyar, kik voltak eleink, miként küzdöttek és miért küzdöttek? Mert tudjuk, sejtjük: emberfeletti küzdelmet folytattak ők, olyképpen, mint aki földrengés-döntögette zuhanó fák között életét nem sajnálva, magával nem gondolva övéi megmaradásáért, a világ jobbulásáért küzd. Mert tudván tudjuk: ők azért küzdöttek, az emberi lét védelmében, értünk, akiknek életük adták. Küzdelmükhöz csak az erkölcs adhat erőt, az a fajta erkölcsi tisztaság, amit kizárólag a nemzetért érzett felelősség, a nemzet iránti feltétlen odaadás és hűség, a magyar nemzet feltétlen és odaadó szolgálata válthat ki a lélekből. Vészhelyzetbe taszított, végveszélybe sodort nemzetünknek erkölcsileg tiszta és hűséges vezetőkre van szüksége, olyanokra, akik nem látnak szentebb célt, mint a magyarság szolgálatát, olyanokra, kik nem harácsolni akarnak, s a nemzet fölé tolakodni.

Vallató, szigorú időket élünk, olyan időket, mikor kiteljesedik és lelepleződik az árlás. S hogy lássuk ezt, az alapokkal kell tisztába jönnünk. Mert úgy igaz: aki az alapokat nem ismeri, az semmit sem ismer. Életünk, sorsunk alapja pedig a magyar sors, a magyar nemzet sorsa, s ha azt nem ismerjük, ha az ködben kavargó előttünk, úgy magunkat sem ismerhetjük, magunkról sem alkothatunk tiszta képet, biztos ítéletet, s vakon kóválygunk a hazugságok tömkelegében, akár az emlékezet-vesztett ember, aki azt sem tudja, ki ő, mi ő, mi az övé, kik a barátai és kik a megrontói, vagyis olyan emberre válik, akivel elhitethető, ha mégoly tiszta a lelke és múltja is, hogy a világ bűnöse ő. Mert csak az tudás, ami megalapozott, csak az igazság, amit visszaigazol az alapok bizonyossága, csak az önismeret, ami a saját történelem igaz alapjainak ismeretére épül. Kizárólag így állhatunk meg a körös-körül tomboló hazugság fekete viharában. Mert a vízőzön és tűzőzön után itt a hazugságözön és a szellemi salaközön, szemétözön. Világnagy tudatlanító, tudatfosztó gépezetek hatalmában vergődünk. Eszméletünk, *önbecsülésünk ellen folyik a háború*. Őstörténetünk minden elemét meghamisították, így vált tudatfosztott nemzetté a magyar. Immár haladéktalanul el kell érnünk, hogy ne tűrjünk el többé szótlánul semmilyen sérelmet és az igazság erejével leleplezzünk és visszaverjünk minden ellenünk irányuló nemtelen rágalmat és támadást. A rendelkezésünkre álló anyaggal a zavarkeltőkkel, az igazság megrontóival kell szembefeszülnünk. Könyvünk az alapkérdések tisztázásának szolgálatában áll. Bátran kimondjuk: minden egyes szava az igazság védelmében és a magyarság védelmében szól, mert ez a kettő egy és oszthatatlan.

Térjünk hát rá az őshazakutatás történetére. Ennek középpontjában a XIII. sz. elején lezajlott, domonkos szerzetesek által végrehajtott titokzatos hátterű keleti expedíciók állnak: ennek keretében ágyazva foglaljuk össze a keleti Nagy-Magyarország, azaz Magna Hungária, és a keleten maradt magyarok rejtelmes történetét.

ELSŐ CIKKELY: A KEDVEZŐ SZÍNEZET

1.) MAGNA HUNGÁRIA KUTATÁSÁNAK KÜLÖNÖS KEZDETEI

Ki ne tudná? - a magyar őshaza, vagyis a keleten maradt magyarok kutatása az ezerkettőszázharmincas években indult, meglehetősen különös módon, de hatalmas lendülettel. Nem tősgyökeres magyarok álltak a kutatás élére, hanem egy nyugati szerzetesrend, a domonkosok magyarországi tartományának a tagjai. S ettől fogva a keleti expedíciók úgyszólván egymást érték. Három indult egymás nyomában. Előzőleg, három és fél évszázadon át mintha semmi jele nem mutatkozna a keleti magyarok iránti érdeklődésnek. S hirtelenében ilyen váratlan, rendkívüli felfutás. Ez elgondolkodtató.

2.) AZ ŐSHAZAKERESÉS ÖSZTÖNE

Háromnegyed évezrede múlt, hogy elindultak keletre az első őshazakutatók. Háromnegyed évezredes törekvés, igény, készítés megtalálni a magyar őshazát, megtudni, hol éltek őseink. Valahol hasonló az ősök tisztelete, az ősök iránti vonzalom a szülőt és gyermeket összekötő szeretethez; kötődéseink, emberi ösztöneink egyik legszentebbike ez, fellelni az ősök nyomát, megtalálni az őshazát, megismerni az ősök életét. Alig sejtett öröm, tán holmi felmagasztosuláshoz hasonló érzés volna szemtől szembe kerülnünk velük. S ki kétlené, hogy ez a belső készítés sarkallta a magyar őshazakutatás kőröscsoma-sándorait, akik gyalogszerrel, üres zsebbel nekivágtak a világnak, csak hogy rátaláljanak. De hol a biztos pont? Hallomás, kósza hír szállt róla épp elég...

Kerestük az őshazát. Kerestük századokon át. Kerestük mindenfelé, minden elképzelhető és elképzelhetetlen helyen, gyötrelmet és kudarcot elviselve. A buzgalom tán máig sem lanyhult. És ez, végeredményben érthető. Csodálatos volna rábukkanni valahol s felkiáltani: íme, itt van, lássátok! Örök dicsőség. Az őshaza azonban, akárha bújócskát játszana, sehogy sem akar előkerülni, hasztalan a lelkes buzgalom és minden áldozat. A kérdés súlyos és messze gyűrűző, távoli évezredek homályába vész. Hosszú évezredek át bizonyíthatóan fennállt ugyanis a kapcsolat a hazaiak és a keleti magyarok között, minden bizonnyal már a vízözöntől vagy még azelőttől (Grandpierre K. - Grandpierre A. 2006, 13-76; Grandpierre A. 2007, 67-111.).

Hol találhatunk hát nyomára? Hol az őshazánk? Hol keressük keletre szakadt, keleten maradt véreinket? Hol élnek és hogyan élnek? Hogy megy a soruk? Mi van velük? Tekintsük át a kérdést. Vegyük sorra a nyomokat, hogy végre eligazodjunk.

3.) HŐSIES AKARATTAL

A korai magyarországi keletkutatók cselekedeteire figyelve őszinte ámulat fogja el a történet vizsgálóját. Micsoda hallatlan erőfeszítés, akadályt nem ismerő kezdeti lendület, emberpróbáló szívósság, áldozat és gyötrelme! Hőskölteménybe illő, amit ezek a szerzetesek végeznek, és ezt már a legegyszerűbb áttekintés is kimutatja. Az első útnak négy szerzetes vág neki, feltehetően ép, erős fiatalemberek, hiszen ilyen útra, várható

megpróbáltatásra csak vaseszségű emberek indulnak, s a négy közül három odavész, a negyedik, Ottó, hazatérte után belehal az átélt viszontagságokba, fáradozásokba. Négy emberi élet egy reménybeni célért - óriási ár. Közben odahaza is nagy változás következik be. Váratlanul meghal II. Endre király, és fiának, IV. Bélának fejére kerül a magyar korona. Új király, új gondok, új szemlélet. Úgy hihetnénk, ezáltal vége. De nem! Új csapat szedelőzködik, s vág neki kelet pusztaságainak. A hatalmas kísérlet tehát tovább folytatódik. Legyűrhetetlen akarattal, új társakkal és rettenthetetlenül ismét útra kel a domonkosok csapata. Osztályrésziük ismét emberfeletti erőfeszítések, iszonyú megpróbáltatások, csontig sorvasztó ínség. És kudarc. Ismét kudarc. Kisvártatva indul a harmadik domonkos csapat. Miért? Miért ez a hajthatatlan akarat? Ez a céljáért minden megpróbáltatással, halállal is szembenéző konokság? Miért olyan fontos ez? A keleten maradt magyarokért? Mi élt Julianus lelkében, elméjében? Mi mozgatta? Az igaz magyarféltség, a hazaszeretet?

Három keleti expedíció rövid öt éven belül a keleti magyarok felkutatására! És addig, három és fél évszázadon át semmi. Utána is közel negyedévezredes szünet. Nem különös ez? És sűrűsödnek más furcsaságok is olyannyira, hogy az ámulatot lassan fölváltja a zavar, a zavart a kétkedés. De menjünk sorról sorra. Ha hihetünk a Julianus útjáról készült jelentésnek, a legelső magyarországi keleti expedíció ősnymokon indult el. A domonkos barátok ugyanis, állításuk szerint, egy azóta már nyoma veszett magyar keresztény krónikában olvasták, hogy az álmosi - árpádi bejövételkor a magyarok egy része odakünn maradt keleten. Őket indult felkutatni a négyfőnyi kis szerzetescsapat. Találomra indultak el, mert ekkorra már nem lehetett pontosan tudni, hol találhatók azok a magyarok, támpontjuk mindössze egy égtáj volt, mert annyit tudtak csupán, hogy a régi magyarok keleten maradtak, valahol keleten - semmi egyebet. Meglehetősen bátorság kellett hát így nekivágni egy ismeretlen célnak.

4.) ÖNFELÁLDOZÓ SZERZETESÉK

Elindult hát a négy domonkos barát, miután, állításuk szerint, a „*Keresztény magyarok történetének*“ (?) akkor még meglévő kódexében azt olvasták, hogy a magyarok egy része odakünn rekedt keleten. Háromévi emberfeletti erőfeszítés, megpróbáltatások sora után, miként már említettük, csupán egyikük tért haza élve, Ottó testvér. Az átélt viszontagságok folytán azonban ő is rövidesen kiszenvedett.

Négy élet áldoztatott fel a nemes szent célért. A kudarc nem is lehetett volna tökéletesebb. Ámde a domonkosokat ez nem törte le. Nemsokára mégis újabb expedíció indult keletre. Az ügy kezdeményezői hajthatatlan akarattal törtek a kitűzött cél felé: valamilyen rejtett, ismeretlen okból ugyanis ez rendkívüli fontosságú volt a számukra.

Gondoljuk el: közel három és fél évszázaddal vagyunk az árpádi bejövétel után. És eddig semmi küldöttség, semmi érdeklődés (legalábbis tudomásunk szerint), ekkor pedig, hirtelenében, előzménytelenül: küldöttség küldöttség után.

5.) OTTÓ ÉS TÁRSAI TRAGIKUS ERŐFESZÍTÉSEI

Richardus a következőképpen számol be Ottó és társai útjáról. A szöveg idevágó részeit rendkívül tanulságos voltuk miatt szó szerint közöljük: „A régiek írásából tudták, hogy keletre vannak, de hogy hol lehetnek, nem is sejtették. Az említett testvérek tehát, akiket kiküldöttek, sok fáradságnak tették ki magukat: tengeren, szárazon több mint három esztendeig keresték amazokat, de mindamellett az utak veszedelmei miatt mégsem találhattak rájuk. Egyetlen kivétel egy Ottó nevű pap, ez is csak kereskedő álnév alatt boldogulhatott. Ő egy bizonyos pogány országban talált néhány olyan anyanyelvűt (mintha Richardus óvakodna kiejteni azt a szót, hogy magyar! - G.K.E.), akik felvilágosították őt, milyen tájon laknak, de tartományukat nem kereste fel: ellenben visszatért Magyarországra, hogy több testvért vegyen maga mellé, akik ha vele visszatérnek, a keresztény hitet hirdessék amazoknak. Azonban a sok fáradozásban eltörődve, egy héttel visszatérte után Krisztusban elhunyt, de előbb megmagyarázott minden utat, merre keressék amazokat.” (Bendefy 1943, 217.).

Három esztendeig keresték hát eszerint Ottó és társai a kinti magyarokat. S három esztendei hányódásukról a jelentés egyetlen tényszerű, kézzelfogható adat nem sok, annyit sem közöl, talán azt az egyetlen utalást kivéve, hogy Ottó kereskedőnek öltözött és kereskedőként lépett fel. Hol jártak, kikkel érintkeztek e három viszontagságos év során, mit intéztek - sejtelmünk sincs, a jelentés nem ad erre lehetőséget: csupa szándékosan elmosódottá tett, megfoghatatlan általánosság. Vagyis már itt, a domonkosok első útjáról szóló beszámolóban a legélesebben kiütkezik a domonkos expedíciók egészét elborító titokzatos homály, az a látásrontó s jószerint áthatolhatatlan köd, amely háromnegyed évszázada ott terped ezek fölött az események fölött, és amely éles ellentétben áll az útrakelés elhatározásával és következetesen ismétlődő mivoltával. Mondatról mondatra megfigyelhető a tényektől való beteges irtózás, a szándékos ködösítés, a semmitmondás és mellébeszélés művésze (amelynek manapság oly sokan hódolnak). Richardus beszámolójának ez a része tartalmilag a következőkben foglalható össze: Valamilyen megnevezetlen országban valakik azt mondták Ottónak, hogy valamilyen úton eljuthat keresett céljához: ő azonban valamiért, valamilyen rejtélyes okból nem élt ezzel az eshetőséggel, mintegy azt a látszatot keltve, mintha azok a bizonyos névtelen valakik éppen fordítva, azt tanácsolták volna, hagyjon fel a kereséssel - így aztán hátat fordított három hosszú éven át hajszott úti céljának és a cél közvetlen közeléből visszatért a kiindulópontra.

Aki úgy érzi, hogy ez a magyarázat elfogadható, érje be vele. Még az sem mentheti azonban a zárómondatot, miszerint Ottó testvér „megmagyarázott minden utat (amiket ő maga sem járt be), merre keressék amazokat” (a domonkosok mintha betegesen kerülnek a magyar népnév kiejtését). Ezt ugyanis a következő történések - Julianusék fantasztikus bolyongásai - legszemléletesebben megcáfolják. Szemünk előtt foszlik semmivé az Ottó útjáról költött beszámoló minden egyes állítása, minden egyes szava. Merre járhatott Ottó e hatalmas, három esztendeig tartó út során? Miből élhettek meg, mit művelhettek, kikkel érintkezhettek, mi célból és milyen eredménnyel - sejtelmünk sem lehet: amilyen terjedelmes ez az út, olyan rövid és semmitmondó a beszámoló. Mégis abból a pár rövid szóból, amivel visszatérését jelzi, arra következtethetünk talán, hogy ez a visszatérés akadálytalan és egyszerű volt, vagyis Ottó ekkor már nem tartózkodhatott messze Magyarországtól.

6.) RÉGI IRATOK MINT SEGÉDFORRÁSOK?

Egyéb forrásokra, „régiek írásaira” is utal a beszámoló: „A régiek írásaiból tudták, hogy keleten vannak, de hogy hol lehetnek, nem is sejtették.” Vajon miféle régi iratok, irományok kerülhettek itt a domonkosok kezébe? Két évszázad hagyományirtásából fennmaradt ősi krónikák, őskódexek vagy egyéb megőrződött régi irományok, szent iratok? A Richardus-féle jelentés semmivel sem jelzi ezt, így hát magának a beszámolónak megnyilatkozásaiból kell kiindulnunk. Olyan kifejezéseket használ ugyanis a beszámoló a régi magyarok jellemzésére, amely semmi esetre sem lehet a régebbi magyar viszonyokban és azok régebbi egyházi megítélésben teljesen járatlan domonkos szerzetesek saját „leleménye”. Ezek a források, a „régieknek” ezek az iratai aligha lehettek mások, mint a magyargyűlölettől izzó Árpádkori zsidó-keresztény legendák, melyek csőstül szórják a rágalmakat a közreműködésükkel letiport „hitetlenségben tévelygő”-nek, a „kárhozat és sötétség fiai”-nak bélyegzett magyarokra, akik épp ellenkezőleg, mint az ősi napistenhit vallói, *a fény fiai, a Napisten gyermekei voltak, a fény és az igazság hordozói*. Kizárólag azokból a „régii iratokból” vehette a beszámoló a „még mindig a hitetlenség tévelygéseiben élnek” s hasonlók szóvirágait és a „pogány” jelző sűrű használatának ösztönzését. Mindez azonban külön ügy és mit sem von le Ottó és társai hősiességéből.

MÁSODIK CIKKELY: A VALÓSÁGOS TÖRTÉNET

7.) KIEGÉSZÍTÉSEK OTTÓ ÚTJÁHOZ

Ottó és társai - miként ezt a beszámoló világosan kimondja - hiába keresték a keleti magyarokat: „mindamellett az utak veszedelmei miatt mégsem találhattak rájuk”. Pár sorral alább azonban, ha hihetünk az önmagának ellentmondó beszámolónak, mégis rátalálnak. Ottó ugyanis „egy bizonyos pogány országban talált néhány olyan anyanyelvűt, akik felvilágosították őt, milyen tájon laknak”. Azok a „néhány olyan anyanyelvűek” elmondják tehát, hol fekszik az a bizonyos őshaza, Ottó azonban, miként már jeleztük, érthetetlen, rejtélyes okokból nem hajlandó követni útmutatásaikat, nem éri el az immár elérhető közelségbe került célt, hanem ehelyett hátat fordít az éveken át hőn áhított célnak. Hazatérve elmondja a hallottakat társainak, ámde ezt - különös módon - azok sem hajlandók tudomásul venni, és egészen más úton indulnak el.

A keleti expedíciók titokfedett és fölöttébb izgalmas eseményeinek tüzetes ismertetése bővebb teret kíván. Nem mulaszthatjuk el, hogy rá ne mutassunk a továbbiakban is az ún. Richardus-féle jelentés különös mozzanataira és ellentmondásaira. A jelentés egyik legkirívóbb vonása az elmosódottság, a fontos adatok, tények mellőzése, jóformán teljes hiánya: sehol semmi kézzelfogható: a jelentés a lényegyet kerülve, a tényeket mellőzve, a lényegteleneket emeli ki. A több oldalra kiterjedő jelentésből csupán a legjellemzőbb részleteket idézzük.

8.) MIÉRT KERESTÉK A TENGEREN IS AZ ŐSHAZÁT?

És itt érdemes megállnunk egy pillanatra a felismerésnél, hogy jóval tágabbra vették a keresés körét, semmint az szükséges lett volna, mivel ez a körülmény is titkos tényezőkre világít. A beszámoló szerint, miként láttuk, az első expedíció tagjai, Ottó és társai „sok fáradságnak tették ki magukat: *tengeren és szárazon több mint három esztendeig keresték amazokat.*” Tengeren és szárazon. Talán hajóra szállt az egész küntmaradott nép, vagy holmi ismeretlen szigetre, szigetsoportra költözött? Természetesen szó sincs ilyesmiről. S még mielőtt bárki is holmi pusztá szóvirágnak venné a fentieket, folytatjuk idézetünket a második expedíció viszontagságairól beszámoló részből.

Miután Ottó „megmagyarázott minden utat, merre keressék amazokat”, a négytagú, újabb küldöttség tagjai „szerzetes öltönyüket világival váltották fel, szakállukat s hajukat pogány módra megnövesztették” - „majd Asszán Bolgárországán és Románián (az igazi Románián, a Balkánon és a Keletrómai Birodalmon) keresztül (...) Konstantinápolyig jutottak el. Itt tengerre szálltak s 33 nap múlva a Szikhiának nevezett föld Matrika nevű városába jutottak.” (Bendefy 1943, 217.).

Harminchárom napig hanyódnak a tengeren. Ez elképesztő. Tengeren keresik a Magna Hungáriát? Tengeren akarják fellelni a régi magyarokat? És egyáltalán miért veszik útjukat a Balkán felé? Mit keresnek Konstantinápolyban, a keleti kereszténység központjában? Miféle titkos tárgyalásokat folytatnak, és miféle támogatást, útbaigazítást remélnek és nyernek itt? Nincs erre vonatkozólag semmilyen adat. Azt sem tudni, mennyi ideig tartózkodnak itt. Emlékezzünk rá: a beszámoló azzal indul, hogy a „keresztény Geszta Ungarorum”-ban bukkantak a keleten maradt magyarok nyomára. Nos, abban mindenképpen benne kellett lennie, hogy Álmos magyarjai a keleti Szkítiában, a nagy Szarmata síkságon, a Maotiszban, a Maotisz fölött, Dentumogyeriában, Levédiában éltek. De ha a régi gesztákban, kódexekben, iratokban minderre nem találtak rá, nem akadt senki széles ez országban, akitől felvilágosítást kérhettek és aki útbaigazíthatta volna őket? Miért nem fordultak a régi magyar történelem ismerőjéhez tájékozódásul? Miért indultak egészen más irányba? Miért nem vették útjukat például Levédia vagy Etelköz felé? Miért nem kerestek - kértek maguknak, mint területileg tájékozatlan idegenek, kellő tapasztalatokkal és ismeretekkel bíró tájékozott magyar vezetőket? Miért nem vették igénybe a már ekkor magas szinten álló magyar nyomkövetőket, a terep kutatás mesterfokú személyiségeit, miként ésszerű lett volna? Miért nem tehették meg ezt? A magyarázat csak egy lehet: küldetésük titkos volt s a legmesszebbmenő titoktartásra voltak kötelezve, így hát nem árulhatták el készülődésüket senkinek: titokban vándoroltak helységről helysére, országról országra, s titkos megbízatásuk folytán vállalnok kellett a több éven át tartó súlyos megpróbáltatásokat és emberáldozatokat.

Már ebből sejteni lehet: nagy titkok lappanganak itt a felszíni események mögött, titkok, miket a tökéletest közelítő rejtekezés miatt ez ideig senkinek nem sikerült megközelítenie sem.

9.) VOLGÁN INNEN - VOLGÁN TÚL

Jellemző a ténykerülő, ellenőrizhetetlenségre törekvő fogalmazásra, hogy a kérdéskör kutatóinak hosszú időn át jószerint még azt sem sikerült eldönteni, átkelt-e Julianus a

Volgán, vagy sem, s hol találta fel állítása szerint a magyar őshazát, Volgán innen vagy a Volgán túl? Végül Bendefy Lászlónak sikerült északok alapján bebizonyítania (Bendefy 1943), hogy a domonkosok mindvégig a Volgán inneni területeken maradtak s rámutatott, hogy a Richardus - jelentésben sehol még utalás sincs a nagy folyón való átkelésről, ami az akkori körülmények között olyan jelentős esemény volt, hogy megtörténte esetén aligha hagyathatott volna megemléketlenül. (Noha az elhallgatásnak itt nincsenek korlátai.)

A jelentés hallatlan elhallgatásainak, titkos jellegének ismeretében a felhozott érvet ugyanis nem tekinthetjük meghatározónak, magát a körülmények igazolta tényét viszont elfogadhatjuk, számolván azzal, hogy a domonkosok nem keltek át a Volgán, noha, miként a beszámoló sejteti, mérhetetlenül nagy területeket bejártak, valójában olyan területeket is, amelyek szükségtelenek voltak az őshaza felkutatásának szempontjából.

10.) RÁTALÁLTAK-E MAGNA HUNGÁRIÁRA?

Sarkalatos pontja ez az egész kérdéskörnek: rátaláltak-e a keleti magyarokra, vagy sem? A historikusok zömében fel sem vetődik ez, s akad, aki felháborítónak érzi már magát a kérdés felvetését is. Némelyek legszívesebben kizárnák az emberi elme működését a legfontosabb területekről, pedig a kérdés több mint jogos: a domonkosok beszámolóí hemzsegek az elhallgatásoktól és ellentmondásoktól. Fölöttébb kétségesnek kell minősíteniünk, hogy fáradozásaik - amennyiben valóban erre törekedtek - eredményesek voltak. Nincs rá semmi bizonyosság, hogy valóban rátaláltak a keleti magyarokra.

A ténykörülmények tanúsítják: a keleti magyarok keresése számukra csupán ürügy volt. Ürügy, amivel lefedték valóságos céljukat, küldetésüket. Ottó, amint láttuk, a cél, az állítólagos cél állítólagos megtalálásakor mintegy visszahőköl és visszamenekül a kiindulási pontra. Julianus lapít, hasal, mellébeszél, s a legelemibb tényt sem képes felmutatni. Láttuk az előzőekben azt is: mindenfelé keresik, csak arra nem, ahol esetleg megtalálható volna, mintha attól félnének, hátha rátalálnak, ezért azokat a területeket, ahol esetleg lehetne - messze elkerülik.

11.) MARADTAK-E KELETEN MAGYAROK?

Mint láttuk, a nemzeti köztudatot évszázadokon át élénken foglalkoztatta, maradtak-e keleten magyarok? Mi igaz a keleti Nagy Magyarországról szóló híresztelésekből? Létezett-e Magna Hungária? Az érdeklődés érthető, elemi érdekekből és ösztönökből fakad: testünk egy részéről, a véreinkről van szó, nemzettestünk egy darabjáról, tán nem is magyar az, akit ez nem érdekel, mert ami velük történt, az mintha velünk történt volna. Mi eljöttünk eleinkkel, ők ottmaradtak, mi történt velük, hogy boldogulhattak, miféle szerencsétlenség zúdult rájuk, megvannak-e még? És egyáltalán, hogy történt a nagy szakadás? A nemzettest kettéválása? Hisz ez valóságos néptragédia. Tudni akarjuk. Tudni jó, mégha fájdalmas is. Krónikáink hírt adnak róluk, kivéve tán Anonymust.

Világos, bizonyos értelemben kérdés sem lehet, hogy maradtak keleten „magyarok”. A kérdés csupán az, milyen értelemben vett magyarok? A szkíta-magyarság ugyanis

népek sokaságából állt. Testvérnépeink felsorolását itt nem győznénk kellő idő és tér miatt. Ezek felsorolására másutt kerítünk sort. Természetesen maradtak kint magyar népek. Vegyük az alánoknak mondott jászokat, a kunokat és a besenyőkként ismert kan-
garokat. Kétségtelen tények tanúsítják, hogy ők ekkoriban, az álmosi hadak megin-
dulását követően még kint éltek. Maga a kun nép már ekkor megoszlott. Anonymustól
tudjuk, hogy a kunok egy része a kiovi csatában az oroszokkal szövetségben Álmos ellen
harcolt s velük együtt leveretett, más része viszont a honvisszavívó seregekkel szövet-
ségben részt vett a felszabadítás művében. A kunság nagy visszatelepülései azonban
éppen a XIII. században indultak meg, még II. Endre király s Béla ifjú király idejében,
az 1227-1228-as években Barc v. Barcs (l. Barcaság) kun király népe települt le, 1239-
ben pedig - tehát a domonkosok keleti expedíciójának a lezajlása után -, Köten kun király
népe.

Ámde a visszafoglalt kárpáti őshazán kívül ott maradtak a Kis-Szkitia, Levédia,
Etelköz magyarjai és a haza külső peremének karizmatikus szegélyein élő kangar-
csángó-besenyők is. Őket tekintetbe véve és egyéb kívül rekedt szkíta-magyar
testvérnépek, néptörzsek értelmében tehát szükségszerűen kell számolnunk „keleten
maradt magyarokkal”. De vajon elmondhatjuk-e ezt magával a kinti magyar
ősnéptörzsszel kapcsolatban? Elképzelhető-e, hogy a kinti központi szkíta-magyar törzs
kettészakadt a honvisszavétel kezdetekor? Anonymus éppen fordítva, nem szétválásról
számol be, hanem arról, hogy a szövetséges népeknek számlálhatatlan sokasága csat-
lakozott Álmos vezérhez, s tudjuk, vele jött a hét kun vezér, népével egyetemben,
továbbá - a jobb élet reményében - nagyszámú orosz is csatlakozott hozzájuk: olyan em-
berek sokasága, akik semmit sem tudtak az Álmos vezérre és seregére az Égiek által
kimért feladatról, az őshaza visszavételének isteni erők által elrendelt véghezviteléről
(Anonymus 1200 k./1975, 84-88.).

Ilyen körülmények között lehetséges-e, megtörténhetett-e, hogy vérbeli, igazi ma-
gyarok népsokaságú része elhatárolja magát attól a feladattól, amely az egész kinti ma-
gyarságot elemi erővel áthatotta, és ne tartson velük, hanem kint maradjon átmeneti
helyén a többiek távozása után számukra fölöttebb bizonytalanná váló keleti pusztasá-
gokon? Nem nyilvánvaló-e az elmondottak alapján, hogy a kinti magyar törzsekhez tar-
tozó magyarok nem maradtak és maradhattak odakint.

12.) MIRŐL TANÚSKODIK KÉZAI?

A tárgyilagosság arra kötelez, vizsgáljuk meg, mi lapul e híresztelések mögött. Szél fű-
vatlanul nem indul. Kézai Simon mester arról tudósít, hogy mégis maradtak magyarok
Szkítiában. Ez pedig meglehet, eldönti a kérdést. Kézai világosan megírja, hogy a hon-
visszavételre készülődő magyarok „a száznolc nemzetségből kiválasztották a harcra
bátor férfiakat, minden nemzetségből tízezer fegyverest gyűjtöttek; a többieket szkítiában
hagyták, hogy országukat az ellenség elől oltalmazza, ők pedig zászlót bontva kivonul-
tak, s átkeltek a besenyők és fehér kunok földjén.” (Kézai 1283 k./1984, 121.).

Kézai hitelességét nem vonhatjuk kétségbe. Kérdés csupán az, mikor történt ez a kint
maradás. Könnyen úgy lehetne vélni, ez nem is lehet kérdés, hiszen Kézai félreért-
hetetlenül magyarokról ír, és a magyarok a „tudományos” köztudat szerint 896-ban jöt-
tek be. Rendkívül figyelemre méltó azonban, hogy Kézai a fentieket nem 896. évi, hanem

a 373. évi visszajövetellel kapcsolatban említi. Ekkoriban pedig a szkíta-magyarok még javában birtokolták a római hódítók kiverésével visszaszerzett Kárpát-medencei Szkíta őshaza mellett a kelet-európai Szkítiát is. Az övök volt a keleti vagy Nagy-Szkítia és ők meg akarták tartani Szkítiát. Magának az akkori kint élő szkíta-magyarságnak, illetve kinti részének helyben maradása tehát teljes mértékben szükséges és indokolt volt. Akkor még annyi szkíta-magyar élt a világon, hogy bőségesen jutott belőlük az óriási kiterjedésű keleti Szkítiában maradásra és annak megvédésére. Történelmileg alátámasztja ezt a szkíta-hun népeknek, Atilla haderejének páratlan fölénye mindkét Római Birodalom hadereje felett.

Fél évezred múltán, a 896. évi honvisszavívás időszakában azonban már merőben más volt a helyzet. Kézai mester híradása ugyanis közvetetten - ha a 896. évi tényadatokkal egybevetjük - a magyarság lélekszámának nagyarányú megfogyatkozására világít rá. A Hun Birodalom szétesését követően a két Atilla-fiúnak, Dengizik és Csabának utóvédharcai is tovább fogyasztották a szkíta-magyarság lélekszámát. Meglehet, az már nem volt elegendő a keleti Nagy-Szkítia betöltésére. Ráadásul mindenfelől idegen népek sokasága zúdult erre a területre. Ilyen körülmények között hátramaradni a megfogyott nép egy részének, töredékének valóságos népi öngyilkossággal lett volna egyértelmű. S az a kint maradt töredék három és fél ádázul dühöngő évszázadon át - ennyi idő telt el az árpádi bejövettől a domonkosok indulásáig - meg nem maradhatott volna. Mert a történelem tanúságtétele szerint egyedül a szkíta-magyarság, az ókori igazságos szkítának ez a maradéka az, amely nemhogy nem tör más népek kiszorítására, megsemmisítésére, mint a terjeszkedés átkos hajlamával megvert népek, hanem kész a maga hátrányára is befogadni és táplálni, védeni őket. Következésképp: Álmos seregének hazaindulásakor nem maradtak, nem maradhattak keleten magyarok, ha a magyar megjelölést ezúttal szigorúan a belső magyar néptörzsre értelmezzük.

Krónikáink híradásai azonban mégsem alaptalanok. Maradhattak és maradtak is keleten magyarok. Pontosabban: magyar népek a hatalmas magyar népcsaládból: különböző testvérnépek, oldalági rokonok. Így például kunok, jászok, besenyők. Könnyen lehet hát, hogy Bíborbanszületett Konstantin és más külföldi kútforrások, melyek a keleten maradt s a honvisszaszerzőktől hátrahagyott magyarokról írnak, ezt a kettőt keverik össze, és még a hunkori hagyományokat rögzítik (Bíborbanszületett 952/1950.). Vincentius Bellovacensis (1190 k. - 1264?) krónikája szerint Maior (Nagy) Hungaria a Maotisz mocsarain túl fekszik. Viterboi Gottfried (1185) viszont arról tudósít, hogy „van egy régi magyar királyság Maotisz mocsarainak vidékén, Ázsia és Európa határán.” (Bendefy 1936, 28.).

13.) PERZSIÁBA TÁVOZOTT MAGYAROK

Mégsem zárhatjuk ki teljesen annak lehetőségét, hogy a kinti magyarságnak egy része valamilyen ismeretlen okból mégsem tartott Álmos hadaival. Elképzelhető például, hogy az élemedett öregek, a betegek, a várandós asszonyok, ölbe való kicsinyek, testi fogyatékosok és mások úgy gondolták, csupán terhére lennének a nagy harci feladatra induló seregnek s ekként, mintegy rákényszerültek, hogy lemondjanak a hazatérésről, ami minden bizonnyal életük nagy álma volt. Védelmükre aztán Álmos vezér erős fegyveres kíséretet rendelt, s ez a csoport, ez a néprész aztán fájdalmas búcsút vett a diadalmas

visszatérőktől. Nem pusztá feltevésre alapozzuk ezt, de határozott történelmi nyomokra, kútforrások adataira. Mielőtt ezekre rátérnénk, fel kell vetnünk az izgató kérdést. Mi történt velük? Főntebb igyekeztünk rámutatni: ott, ahol voltak, ellenséges népek gyűrűjében nem maradhattak. Mihez kezdhettek hát, maroknyian, magukra hagyottan? Fakuló történelmi nyomok arra mutatnak, hogy a távozó magyarokkal együtt ezek a magyarok is útra keltek. „Régi ’s megöröködött tudomások az a’ Magyaroknak - írja Somogyi Cs. Sándor Dentu mogerek c. 1826-ban kiadott könyvében -, hogy nem tsak Őseleik jöttek Asiából, hanem egy része a’ Nemzetnek ott hátra is maradt A’ PERSA SZÉLEKEN. Az első Századokban, Bízatosaink, ’s Kereskedőik fenn is tartották a’ két felé oszlott Nemzetség között az ösmeretséget; de végre ezen dítséretes küldözgetés megszűnt, mindnyájunknak fájdalmára, az a’kor élteknek pedig bizonyos kárára. IV. Béla Királyunkat ’s a’ Hazát közönségesen fenyegető veszély ébresztette fel a szűnnyadozó (lelki)ösméretet (...)” (Somogyi Cs. 1826, 129-130.).

Bíborbanszületett Konstantinnak A birodalom kormányzásáról szóló műve is tanúsítja, hogy távolról sem holmi képzelgés ez: „A türköknek (magyaroknak) amaz előbb említett népéhez, amely kelet felé Perzsia vidékén telepedett le, ezek a nyugati vidéken lakó előbb említett türkök (magyarok) mostanáig küldenek ügynököket, és meglátogatják őket és gyakran hoznak választ tőlük ezeknek.” (Bíborbanszületett 952/1950, 173-175.). (Igaz, a Bíborbanszületett császár művének egy más helyén arról szól, hogy a nyugati és keleti magyarság között már régen megszakadt a kapcsolat.)

A kettészakadás titka mögül tehát eredetünknek ez az ősszála, a mezopotámiai-perzsiai őslét feslik fel. Nemrég nyilvánosságra került ősgesztánk, a Tárih-i Üngürüsz - középkori krónikáinkkal egyezően - a Nimród és Babel tornya, illetve a Csodaszarvasmonda keretében Adzsem tartományába (Perzsia) viszi vissza népünk történetét: a csodálatos vad Adzsem tartománya felé menekülve tűnik el Magor és Hunor elől, s az őstestvérpár itt építteti meg a felkészülés szentélyét. Perzsia tehát az egyik magyar őshaza. Nem az első azonban, tekintve, hogy Hunor a vízözönt követő években, büntető égi figyelmeztetésre onnan seregével a Kárpát-medencébe visszatérve, itt vele azonos nyelven beszélő üngürüsz (hungarus, azaz magyar) népet talál (Terdzsüman 906/1988, 19-21.). Krónikás híradásaink szerint tehát ez az őshagyomány, ez az ősi történelmi szál elevenedik fel a kint maradó magyar néprész tudatában, és készíti őket arra, hogy átmeneti jellegű lakóhelyükről Perzsiába távozzanak. Későbbi ottlétükről azonban nem maradt fenn semmi nyom.

A keletre induló domonkosoknak sejtelmük sem lehetett minderről. Abban a „keresztény Gesta Ungarorumban”, ami állítólag a kezükbe került, nem esett szó arról, hogy a magyarság egy része elszakadt Álmóstól, vagy megmaradt addigi helyén, s netán a nyugati őshazába tartó magyarokkal ellentétben ők a régi kelet felé, a perzsiai őshaza felé vették útjukat. Ottó és Julianus egyik irányt sem követte, nem mentek sem Keleti Szkítia, sem a Maotisz felé, de Perzsia felé sem. Érdekes módon egyik olyan útvonal sem kellett nekik, amelyik az őshaza felé vezethetett volna, ha az egyáltalán létezik. A keleti judeo-keresztény egyházi központ felé, Konstantinápoly felé igyekeztek. Miért? Miért kanyarodtak arrafelé? Mit akartak, mit intéztek ott? Nem tudni. Hétepcsétes titok, és az is marad mindaddig, míg a keleti egyházközpont levéltárából elő nem kerülnek - ha ugyan közben meg nem semmisítették - a domonkosok XIII. századi követjárásával kapcsolatos iratok.

14.) A ROMANTIKUS VIZENYŐ

Körkörösén tapogatózva haladunk előbbre és előbbre, mivel a hazugság rétegei egymást fedik és nagy itt a titok, mit háromnegyed évezred mákonyos ködbe borít. A kutatás félvakon botorkál, mintha bekötötték volna a szemét. Hazugságokra nem lehet építeni. Aki ködkockákból akar házat rakni, annak mind újra tapasztalnia kell, hogy háza köddé foszlik, noha esetünkben a gazda, a kutató nem eszmél rá, mert köd takar előtte mindent, s így hiszi, hiheti, felhőkakukk-vára szilárd építményként tornyosodik az égre: aki a hazugságoknak bedől, az a hazugságokat látja igazságnak. Akad ugyan már egy-két kutató, aki bűzt szimatolva dühödten nekiesett ennek a köntörfalazó jelentésnek, de kifogásaik nem voltak kellően átgondoltak és megalapozottak, s így aztán a hallgatás egyébként is minden ellenhangra kiterjedő szűrőjén könnyedén elperegetek. Vámbéry Ármin például így veti szavát: „(...) az 1237-ben az Ázsiában hátramaradt magyarok felkeresésére indult Julian, domokosrendbeli szerzetesnek állításait is bátran a mesék országába utasíthatjuk (...)” (Vámbéry 1882, 135.), továbbá: „(...) a Julian útazásáról szóló tudósítást hamisítottak kell kinyilatkoztatnunk (...) Az egész tudósítás egy a későbbi századokból származó, a magyar krónikák, továbbá Plan Carpin és Rubruquis adatai nyomán szerkesztett nagyon silány compilatio (...)” (Vámbéry 1882, 500.).

Bendefy Lászlónak a vatikáni levéltárban végzett kutatásai viszont igazolják a Richardus - jelentés egykorúságát (Bendefy 1943), de Vámbérynek, ha a részekben téved is, a lényeg megítélésben igaza van. Thúry József „A magyarok eredete, őshazája és vándorlása” c. munkájában ha lehet, még keményebben fogalmaz: „(...) hibás következtetésen alapszik a Nagy-Magyarország létezéséről való hiedelem; mert hiszen maga a magyar szerzetesek által említett krónika sem mondja azt, hogy a másik, régebbi Magyarország (melyet csak Julián nevezett el Magna Ungaria, vagy Ungaria maior-nak) éppen a Volga mellékén van s éppen az a föld volna, melyen Julián magyarokat talált.”, valamint: „Tehát sem magyar krónika vagy nemzeti hagyomány, sem egyetlen egy külföldi, egykorú, vagy közelkorú kútfő nem igazolja azt a hiedelmet, hogy a magyar nemzet elei az ún. Nagy-Magyarországból költöztek volna ki; ezt csak Julián szerzetes találta ki alaptalan következtetés útján, az ő phantáziájának szüleménye a „Nagy-Magyarország” név (mert az ő levelében fordul elő legelőször a Magna Ungaria elnevezés).” (Thúry 1988, 69-70.). Mindezek a kellően tán nem eléggé alátámasztott és bizonyított vélekedések azonban mesterségesen elszigetelődtek, s így a köztudatban csorbíthatatlanul tovább élt és él mindmáig a romantikus ködbe kavart Julianus-kultusz.

Maga Bendefy is rátesz erre egy-két lapáttal. „Képzeljük el - írja -, milyen ragyogó szemmel figyelt az egész konvent (a domonkosok csapata) mikor a kódexeket tanulmányozó tudós barátok egyike elmesélte társainak, amit (...) olvasott.” (Bendefy 1936, 23.). Ugyanő írja: „Amikor hát a tudós domonkos atyák kibetűzték a krónikák sárguló lapjain fakuló sorokat és világosan állott előttük a nemzeti eredetünk évszázados nagy kérdése, amikor tisztába jöttek azzal, hogy az „ázsiai” magyarok nekik vérrokonai (hogyan, tán volapük vagy hottentotta rokonságukon keresztül?): a természetes öröm mellett fájdalmasan érintette őket az a gondolat, hogy magyar testvéreiknek még mindig a pogányság útvesztőiben kell tévelyegniük.” (Bendefy 1936, 25.). Hát a történelmi romantika útvesztőiben vajon meddig kell még némelyeknek tévelyegniük? A megtévesztés következményei nemzedékről nemzedékre húzódnak át, és szellemi kártételei

jószerint felmérhetetlenek. Julianus hasonló célból említ néhány távoli helynevet - ahogy a maszlagot a halaknak beszórják -, gondosan ügyelve rá, nehogy a tethely közelébe vezessen. Ezekre vetik rá magukat hallatlan szorgalommal és buzgalommal bizonyos kutatók. A Vedin-Veda területnévből, amit a jelentés félreérthetetlenül földnek mond, a szó szoros értelmében folyót izzadtak össze, kisütvén, hogy az a Vjada folyóval azonos. S ugyanez történik minden parányi nyommal. Ó, mennyi aprómunka! Mennyi hajtépő eszme! Hány átvirrasztott nappal s átizzadott tanulmány, akaratlan ködgyártás, mandragóra - tenyésztés! Ó, hasztalan cincálják buzgón a hamisságot: ahány szőre-szála csak van - mind hamisság marad.

Döglött az a „kutatás”, amely alkusz módjára, sandázón szemet hunyva, a hamisat valónak feltűntetve, a csip-csup részletekben merül el, úgy tévén, mintha a fától nem látná az erdőt, és a fát is csupán hiú szőrszálhasogatásának tárgyaként kezeli. Sajna, hivatalosaink jobbra minden kedvezőtlen jelenség fölött szemet hunynak (a judeo-kereszténység bírálata meg különösen tabu), s azt sem veti fel egyikük sem, miért e ködös massa, e hazugságkelevény? Milyen könnyű lett volna a domonkosoknak pedig nemes és egyszerű férfiassággal pontról pontra elmondani: itt meg itt jártunk, név szerint ezzel meg ezzel tárgyaltunk, ezt meg ezt intéztük: uraim, ellenőrizhetnek! Miért hát a tekervényes körülírások, a ténykerülések, mellébeszélő ködkavarások, s - mondjuk ki - a koholmányok, rágalmak és hazugságok?

HARMADIK CIKKEL: KIK VOLTAK A DOMONKOSOK?

15.) MIÉRT A DOMONKOSOK?

Gyönyörű hazafias gondolat, felkeresni elszakadt testvéreinket, megtudni, mi van velük, hogy élnek, hogy megy a soruk. Kissé különös azonban, hogy ez a gondolat nem azoknak a fejéből pattant ki, akiknek ez a szívügye, érdeke, nem a magyar paraszti nép fiaiból, nem a köznemesi vagy főúri osztály tagjainak fejéből, hanem egy szerzetesrend, a domonkosok magyarországi tartománya kezdeményezésére indult. A keleti magyarok felkutatásában egyedül ők vettek részt.

Miért a domonkosok? Miért kizárólag a domonkosok? Kérdésünk bajosan feloldható talányt rejt. Miért mások törik magukat azért, ami a mi érdekünk? És egyáltalán, lehetséges ez? Lehetséges, hogy mi közömbösek vagyunk saját bajaink, saját testvéreink iránt, és másoknak kell jönniük, hogy tegyenek valamit? Lehetséges ez? Nem hamis látszat ez? Miért ők? Miért nem mi magunk? A domonkosok rendje - a Domonkosok Magyarországi Tartománya - akkor frissiben honosodott meg nálunk, alig egy évtizede, 1221-ben vagy 1222-ben. Tagjai tehát jószerint még meg sem melegezhettek Magyarországon. Miként lehetséges hát, hogy éppen egy ilyen, hazánkban teljesen gyökértelen egyházi rend tagjai veselkednek neki egy olyan feladatnak, amelyet minden ízében nemzetinek kell mondanunk? Ráadásul éppen egy olyan szerzetesrend tagjai, amely nemzetellenes feladatokban, „eretnekirtásban, pogányüldözésben” jeleskedett?

Miként volna lehetséges ez? Mi lapul itt? Maguk a domonkosok arra hivatkoznak, miszerint megsajnálták az általuk is pogánynak bélyegzett kinti magyarokat.

Ez egyrészt nagyon szép, ha igaz, de ha igaz, úgy az arcunkba sújt, megszégyení, mivel azt az orcapirító gondolatot fejezi ki, mintha a nemzet közönyös volna saját tagjai iránt és nekik, idegenből ideszakadt egyházfiknak, nekik jobban fáj a kint rekedt magyarok sorsa, mint nekünk, magyaroknak.

Kik voltak hát ezek az ún. kolduló barátok? Kik voltak a nagy útra vállalkozók? És miért s miként kizárólagosították maguknak ezt a feladatot? Nem tudjuk. Személyükről semmit sem tudni. Kiletük ismeretlen. Még azt sem tudjuk, magyarok voltak-e? Aligha. Nevükből ítélve (Ottó, Gerardus, Richardus, Julianus) inkább arra gondolhatunk, hogy talán germánok vagy olaszok lehettek. Mégis föltehető, hogy beszélték, vagy legalábbis törték a magyar nyelvet. Igencsak fájdalmas gondolatot is felvet ez a kérdés: a magyar nép tömegei már akkor is ki voltak rekesztve sorsuk intézéséből?

Még különösebb színben tűnik fel ez az állítólagos domonkosi hazafias hevület (hiszen a „megsajnáláson” kívül, mi más volna felhozható okul?), ha meggondoljuk, hogy a Domonkosok Rendje Magyarországi Tartományát távolról sem holmi hazafias célkitűzések vezették: a rend a vallási türelem (1237) sajátos zsidó-keresztény elvei szerint az „eretnység és pogányság” elleni küzdelem egyik rohamcsapata volt. Alapítója, Szt. Domonkos 1220-ban létrehozta a „militia Jesus Christi”-t, Jézus Krisztus katonaságát, amely az eretnekek elleni fegyveres harcot valósította meg gyönyörű összhangban, mintegy munkamegosztásban a rend női tagjaival: míg a férfiak az eretnekeket irtották, a nők imádkoztak a férfiak sikeréért. Hát nem óriási és nemes lelemény? Katonasággal, fegyverrel, gyilokkal a más elveket vallók, az „eretneknek”, „pogánynak” címkézett más vallások hívei ellen. Szeretet felebarátaink iránt, szeretet, a szeretet vállalása, és mindenekfölött megértés és türelem.

Mi tagadás, ez volt az az egyházi rend, amely magára vállalta a szinte elképzelhetetlen borzalmakkal járó spanyol inkvizíció gyakorlati feladatainak végrehajtását, II. Orbán pápa (1088-1098) szellemében: „Nem tekinthető gyilkosságnak, ha azok, akik hevülnek az Egyház oltalmáért, halállal sújtják a kiátkozottakat.” A pápának ez a rendje telepedett be hazánkba 1221-ben. S nálunk, a hajdan boldog Pannóniában ez a rend kevésbé látványos, de jelentőségében a spanyol inkvizícióval vetekvő, vagy azt éppenséggel felülmúló feladatot vállalt magára, nevezetesen - más zsidó-keresztény egyházi szervezetekkel karöltve - a pogánynak bélyegzett magyar ereklyék, szent iratok századokon át folyó - a nemzet megvakításával egyértelmű -, könyörtelen elpusztítását, tűzre vetését. Ki is irtották mind, évszázadokra kiterjedő szívós konoksággal, olyan tökéletesen, hogy a magyar ősmúlt fellelhető írott ereklyéinek és az ősi magyar írásbeliségnek jószerint nyoma is alig maradt.

A domonkosok jelképe - kutyafej fáklyával - tartalma félreérthetetlen: a kutya - házörző, vagyis őrződést, őrzést, éberséget, felügyeletet jelent, a fáklya: tüzet, égetést, könyvek - az eretnekek és pogányok iratainak - tűzre vetését: ekként világosodik meg a kutyafej igazi jelentése, a „bűnös” szellemi termékek fölött őrködés. Ezek a szerzetesek indultak „testvérkeresőbe” a „pogány” magyarok felkutatására.

Meg kell jegyezni a domonkosokról, hogy rendszerint nincsenek erkölcsi gátlásaik. Ottónak sincsenek skrupulusai, szerzetes - nem szerzetes: kereskedőnek adja ki magát. Julianusék muzulmánként öltöznék. Gátlástalanságukra jellemző, hogy mikor megszorulnak, minden további nélkül rabszolgának akarják eladni két társukat (Hja, a cél szentesíti az eszközöket!): „*Elhatározták, kettőt eladnak maguk közül, hogy azoknak az árán a másik kettő a megkezdett utat megtehesse (...)*” (Bendefy 1943, 219.).

Szegény keleti magyarok, vajmi sok jót ugyan aligha várhattak egy ilyen „küldöttség”-től.

16.) ALKALMASAK VOLTAK-E A DOMONKOSOK A KELETI MAGYAROK FELKUTATÁSÁRA?

Miért éppen ezek az idegen nevű, és csaknem bizonyosan idegen nemzetiségű, külföldi egyetemeken végzett, külhonból idekerült szerzetesek, akik, miként a beszámolóikból kitetszik, még a magyar népnév kimondásától is viszolyogtak, s fölöttébb kételkedés, hogy valamennyien beszéltek-e magyarul? Miféle alkalmassági vizsgán állapították meg, hogy ők alkalmasak erre a feladatra, sőt, hogy éppen ők a legalkalmasabbak? Hol, s miben adták-adhatták ennek a legkisebb jelét?

Távol legyen tőlünk minden okvetlenkedés, de mégis meg kell kérdenünk itt a Kárpátok alatt, miként került rá sor, hogy az akkor még az egész Kárpát-medencét betöltő milliónyi meg milliónyi magyar helyett néhány idegenből idekerült, s a magyar létkérdések iránt legjobb esetben is közömbös jövevény induljon el a magyar vér leszádadt ágainak felkutatására? Miféle érdemeik voltak? Miféle tűz fűtötte őket? Miként került rájuk a választás, s miért maradtak ki ebből mind-valahányan a magyar fiak?

Kérdéseink, mégha netán némelyeknek fölöslegesnek is tetszenek, fontos tényeket rajzolnak körül, mindeddig figyelembe se vett nagyfontosságú tényeket, így például azt, miért maradt ki a nemzet ebből az öt elsőrendűen érintő vállalkozásból, s miként alakulhatott ki az a látszat, mintha ő maga érdektelenül kívül maradna saját sorsa elemi kérdéseinek intézéséből, s idegeneknek kell eljőnni, hogy azokat megoldják, illetve megoldani próbálják?

Nem arról van szó tehát, hogy kétségbe vonjuk a domonkosok, Julianus és társai alkalmasságát, sőt éppen fordítva, bizonyosan vagyunk abban, hogy arra a feladatra, amire ők vállalkoztak - és itt annak titkos háttértényezőire gondolunk - ők voltak a legalkalmasabbak, és azt helyettük senki más sem végezhette el, miként ez a továbbiak során, a maga helyén majd kiviláglik. Itt azt a kérdést vizsgáljuk, miért maradt néma ebben a kérdésben a nemzet, azaz: miért történt a keleti magyarok felkutatására irányuló erőfeszítés a magyarság tudta nélkül, a nemzet kirekesztésével? Mert, hogy így történt, ahhoz kétség se férhet. A keleti magyarok felkutatására szervezett expedíciók a magyarság tudta nélkül, titkokban mentek végbe. Ez pedig nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy kirekesztették a magyarságot saját sorsának, saját elemi kérdései egyikének intézéséből. Miért? Ez a nagy kérdés.

Üssük fel a magyar krónikák, kordokumentumok sorát: sehol egy szó a keleti magyarok felkutatására szervezett expedíciókról. Egyéb tények is ezt bizonyítják. Az egykorú magyar nép semmit sem tudott Julianus és társai útjáról. Eltitkolták a nemzet elől. Gondoljuk el, híre megy, a király meghirdeti: eljött az ideje keleten maradt testvéreink felkeresésének s alkalmas férfiakat keresnek erre a feladatra. Ki vonhatná kétségbe: egyszeriben megmozdul a nemzet, s a legkiválóbb, legrátermettebb férfiak sora jelentkezik, annyi, hogy belőlük válogatni is elég, s köztük tudósok meg olyanok is akadnak, akik ismerik a keletet, akár a tenyerüket, olyanok is, akik tán már jártak is arrafelé, kiváló nyomnézők, akik a legnehezebb terepen is játszva eligazodnak, útiköltségnek is elég nekik saját elemőzsiájuk: majd hamuba sült pogácsát visznek, akár a mesehősök.

Eredménytelenül pedig ezek nem térnek vissza. Így járna el magyar népünk ma is. Számolnunk kell pedig vele, hogy akkor még igazán magyar volt a magyar, s a nemzeti összetartás, a nemzettudat és az önvédelem ösztöne - miként tények bő sora tanúsítja - még fennem lobogott. Miért kellett hát a domonkosok? S miért folyt e sötét rejtekezés ebben az oly ártalmatlannak tetsző kérdésben? E kérdés megválaszolása titkos erők leplezett tevékenységére vethet világosságot.

17.) MI VOLT A DOMONKOSOK IGAZI CÉLJA?

A legizgatóbb kérdések közé tartozik: miért indultak keletre a domonkosok és mi volt utazásaik valódi célja. Megnyugtató válasz még nem ismeretes. Más mondanak a domonkosok, és más sejtetnek a tények. De ők maguk is többféle megokolással élnek:

1. A keleti magyarok felkutatása
2. Térítés
3. Szövetséges keresés

Melyik a valóságos ok? Vagy mindhárom beállítás hamis? Ismerünk olyan kútforrást is, amelyik kémkedést emleget.

18.) TÉRÍTÉS VOLT-E A DOMONKOSOK CÉLJA?

Ők maguk ezt hozták fel indoklásul. Megsajnálták a „pogányságban” - azaz ősi magasztos napistenhitükben - sínylődő keleti magyarokat, és hallatlan odaadással, életüket is feláldozni készen nekiindultak, hogy őket áttérítsék a zsidó-kereszténységre. „(...) alig települtek meg a Provincia Hungariae -ban - írja Bendefy László - máris felismerték, hogy *a keleti pogány magyarság megtérítésének magasztos feladata rájuk vár.*” (Bendefy 1936, 25.). Így volt-e valóban? Ők maguk ezt állítják. S szerzetesek szájából ez az állítás nagyon hihető és természetesnek vehető. Ki kételkedne ebben, ha ezt hallja? Mégis úgy gondoljuk, semmit sem szabad elfogadnunk ellenőrizetlenül. Lássuk hát a tényeket. Ottó három évi útjával kapcsolatban érdekes módon szó sem esik a térítésről. Ámde ezt elintézhettük azzal, hogy a beszámoló rövidsége törekedett és Julinaus útjára helyezte a súlypontot. Renden van. Kövessük hát Julianust. Ismétlések elkerülése céljából kérjük, tekintsék meg a már idézett beszámolónak Magna Hungáriára vonatkozó részét. Sajnos ebben sincs egyetlen szó sem a térítésről. Julianus valahogy megfeledezett erről. Állítólagos ottléte során fel sem merül a térítés problémája. Holmi-féle beteges feledékenység volna ez? A beszámoló szerkesztésének sietségében egyszerűen nem jutott volna eszükbe? A tények meghazudtolják ezt. Az állítólagos térítési szándéknak nemcsak, hogy semmilyen nyoma nincs, de fejleményei sincsenek. Annyira, hogy Julianus a későbbi, a tatárokról írott levelében sem említi meg ezt. Nincs semmilyen folytatás. Julianus még csak egy bibliát sem hagy hátra ott. Mindez egyöntetűen tanúsítja, hogy a térítési szándék is ürügy volt csupán, semmi más. A domonkosok keleti útjának célja nem a térítés volt.

19.) MIÉRT NEM TÁJÉKOZÓDTAK AZ ITTHONI DOMONKOSOK?

Meglehet, kérdésünk bizonyos historikusok előtt önkényesnek tetszik, pedig lényegbevágó. Annál is több: e nélkül nem láthatunk bele a domonkosok valóságos gondolat- és lélekvilágába, abba a rejtett világba, amelyet részint kegyes szólamokkal, részint romantikus áradozással próbálnak valótlanná átszínezni. Olvastuk a jelentésben, hogy felbuzdultak az állítólagos „keresztény Gesta Ungarorum” olvasásakor: ezzel indokolják keletre indulásukat. El is indultak, Ottó és négy társa keletre ment. Futottak a hónapok. Három év telt el, három év. És e három év alatt az itthoni domonkosoknak egyszer sem jutott eszébe odakint barangoló négy testvérük? A régi magyarokról szóló kódexeket is félredobták? Egyikük sem gondolt arra, nem volna butaság talán kissé tájékozódni a magyar őshaza és a kint maradt magyarok kérdésében, mert hátha valami fogódzóra akadnak? Már nem volt érdekes számukra? Sutba dobták az egész kérdést, míg Ottó - félholtan - vissza nem vánszorgott, akkor meg nagy, új hevülettel ismét nekiveselkedtek a kérdésnek? Hogy van ez? Akár a dróton huzigált bábok, úgy cselekedtek? Némi kis töprengésre mindez mégis ad tényleges okot.

NEGYEDIK CIKKELY: A HAMIS JELENTÉS

Hogy is mondja Dio Cassius? „(...) megtudni csak az lehetett, amit a zsarnok őrültsége és arcátlansága nyilvánosságra jutni engedett (...)” (Montesquieu 1734/1975, 126.). Tökéletesen illik ez az őshazakutatás Julianus korától napjainkig terjedő gyötrelmeire is.

20.) A NAGY KELETI JÁTSZMA

Látnivaló: hatalmas, titokzatos játszma folyik a szemünk előtt, amelynek valóságos okai, háttér okai még feltáratlanok s számunkra ismeretlenek. Mi bizonyítja ezt?

1. Hallatlan erőfeszítések.
2. Emberáldozatok.
3. Háromszori ismétlődés.
4. Még bizonyítja valami, amit a későbbiek során figyelhetünk meg: a már szinte rögeszmeszerűnek tetsző titkolózás és mellébeszélés.

Mégis meg kell állapítanunk: a domonkosok keleti útjai olyan cél érdekében történnek, amely megér minden áldozatot.

21.) PERÚJRAFELVÉTEL JULIANUS ÜGYÉBEN

A Richardus - jelentés ellentmondásainak rövid foglalata

A domonkosok útjairól készült jelentésből semmiképpen sem derül ki, hogy tulajdonképpen merre jártak és mit intéztek.

Kérdéseink:

- A három évig tartó első út mind a négy résztvevője elpusztul. Nem tudjuk, miért?
- Amennyiben valóban a keleti magyarokat keresték, úgy mindhárom keletre induló csapatnak a magyarok régi lakhelyei, azaz a tőlünk keletre fekvő területek - a mai Ukrajna - felé kellett volna tartania, miért vették útjukat hát nagy kerülővel a Balkán, illetve Konstantinápoly felé?
- A domonkosok a zsidó-keresztény „pogány” eretneküldözés kegyetlen végrehajtói, hogy fér össze ez a „pogány” keleti magyarok felkutatásával?
- Miként lehetséges, hogy a domonkosok kevéssel rendjük magyarországi létesülése után „hazafias lelkesedésből” jószerint első nagy feladatként a magyar őshaza felkutatását vállalták? Ez ellentmond mindannak, amit a domonkosokról tudunk.
- Ha már Julianus térítés céljából felkuttatta és megtalálta a keleti magyarokat, miért nem hajtotta végre a „térítést”, s miért vált számára érdektelenné az, ami korábban halaszthatatlanul sürgős volt?
- Miként lehetséges, hogy a pápai szék, amely mindvégig bizalmatlan, hogy ne mondjuk, ellenséges volt a magyarsággal és Magyarországgal szemben, és itteni tevékenységét többek között a magyar őshagyományok megsemmisítésére összpontosította, miért engedte, hogy inkvizíciós magyarországi szervezete jelentős áldozatokat hozzon a magyar őshaza felkutatásnak reményében?
- Miként eshetett meg, hogy Julianus, aki későbbben nem mulasztotta el a szuzdali fejedelem felkeresését, nem gondolt erre a soká keresett Magna Hungária uralkodójával kapcsolatban?
- Miért nem őrzött meg Julianus egyetlen adatot, egyetlen tárgyat sem az állítólag feltalált keleti Nagy Magyarországról?

22.) A JELENTÉS SÖTÉT TALÁNYAI

Mert ha rátaláltak, ha már az első keleti úton célba értek a domonkosok, és Ottó „megmagyarázott minden utat”, úgy mi teheti érthetővé a rákövetkező, Julianus-féle expedíció fantasztikus odüsszeáját? Külön rejtély: mi a magyarázata, hogy Julianus csapata nem az Ottó megjelölte és általa kitapasztalt úton indult el, hanem egészen más irányban? Egyébként igencsak figyelemreméltó, érdekes mozzanat, hogy az alakoskodás, az alakváltás, úgy, miként Ottónál, itt is bekövetkezik. Julianus és társai „szerzetes-öltözetüket világival váltották fel, szakállukat s hajukat pogány módra megnövesztették”. S felmerül a kérdés: vajon miért kellett muzulmánoknak beöltözniük, ennyire elálcázniok szerzetesi mivoltukat? Rendkívüli érdeklődésre tarthat számot, hogy útjukat nem arra veszik, amerről Ottó hazaérkezett, hanem egészen más felé: Konstantinápoly, illetve a tenger felé.

23.) MIÉRT RICHARDUS ÍRTA?

Miután Julianus visszatért, különös fejleményekre került sor. Az útról a jelentést nem az írta meg, aki átélte és megszenvedte, hanem egy másik, ismeretlen szerzetes, Richardus. Miért nem maga Julianus? Miért Richardus? Fogódzók híján reménytelennek látszik a kérdés tisztázása. Mintha sötétben tapogatóznánk. Helyzetünk mégsem kilátástalan. Már maga a kérdésfeltevés is a megoldás felé mutat. A bonyodalmat az okozza, hogy Julianus természetesen nem volt analfabéta, ellenkezőleg, tudós hitszónok, s későbbi jelentéséből ítélve legalább annyira alkalmas a megfelelő beszámoló elkészítésére, mint Richardus. Ez a körülmény, ha belegondolunk, csalhatatlanul arra utal, hogy a beszámoló elkészítésével bajok voltak, s arra is, hogy a beszámoló milyensége rendkívüli fontosságú volt, s ezért készítették el közösen Richardussal: ez érthető, hiszen a pápának készülni. Bonyolítja a kérdést, hogy Julianus maga vitte el a jelentést, nyomban elkészülte után Rómába, hogy személyesen, élőszóban beszámoljon a pápának az eseményekről. Minek kellett hát akkor az írásos beszámoló? Kézenfekvő a válasz: fontos kérdésekben nem mindenkor elegendő a szóbeli beszámoló, tanácsos írásban is rögzíteni a történeteket. Így igaz. Csakhogy itt a buktató abban van, hogy a Richardus-féle jelentés teljesen semmitmondó: semmilyen adatot nem tartalmaz, épp ellenkezőleg: a leggondosabban kikerül és elfed minden adatot. Richardus jelentésének a lényege éppen az: elrejteti a tényeket. Olyasféle ez a beszámoló, mint egy hamis alibi, ami a tények megmásítására jó, azt igazolja, ami ellentétes a valóságos élményekkel: más okot, más célt, más történetet igazol, s ezt a tények teljes kilúgozásával éri el. Ezért volt rá szükség. S ezért bízott a megírása Richardusra. Bizonyosságot találunk erre, ha egybevetjük a Julianus második útjáról készült jelentéssel, amelyet maga Julianus írt.

24.) MIÉRT FUTOTT JULIANUS A PÁPÁHOZ?

Bendefy tájékoztatása szerint „(...) Julianus - hogy előadásának írásos nyoma maradjon - nemcsak szóban adta elő Rómában úti élményeit, és viszontagságos utazásának jelentős eredményeit, hanem a még idehaza elkészített leírást is magával vitte Rómába és azt itt átnyújtotta a pápának, vagy a kancellárnak, minthogy a kancelláriában a pápai kihallgatás előtt - a dolgok rendje szerint - különben is jelentkeznie kellett.” (Bendefy 1943, 185.). E fura érvelés alapja: minden jó és kifogásolhatatlan, ami történt: titkos erők, titkos törekvések, előírások - egyszerűen nem léteznek, tehát mindent úgy kell elfogadni, amilyennek a látszat mutatja. Vagyis Bendefy egysíkúnak érzékeli a világot és a „Janus-arcú” történelmet, amelynek csupán felszíni, színpadi része az, ami látható, meghatározó eseményei függöny, a kulisszák mögött zajlanak. A kor (a XIII. sz. első fele) vészterhes eseményei érthetlenné válnak a titkos tevékenységek kirekesztésével.

És itt utalnunk kell rá - még akkor is, ha előreszaladunk -, hogy ekkoriban egy olyan világfolyamat van kibontakozóban - a tatár világhatalom születése - mely elnyeléssel fenyegeti az ún. művelt világot, noha erről, kellő tájékozódás híján, a legellentétesebb híresztelések kaptak lábra. Ha az adott világhelyzeten pillanatig is gondolkodunk, rájövünk - és ezt felismerték bizonyos egykorú hatalmak -, hogy a pontos és biztos tájékozódás ilyenkor életkérdés.

Bendefy képtelen logikája szerint a domonkos expedíciók írásba rögzítése csupán a

kettőzést szolgálta, azt, hogy az előszóban elmondott anyag mindjárt írásban is meglegyen, mintha a Vatikán nem volna felkészülve arra, hogy a pápa előtt elhangzó nyilatkozatokat feljegyeztesse, noha könnyű belátnunk, hogy hasonló esetben ez egyszerűen nélkülözhetetlen. Másrészt képtelenség feltenni, hogy Julianus azért ment Rómába, hogy a már lejegyzett anyagot felolvassa. Ennek semmi értelme nem lett volna. Egyébként is láttuk: Richardus beszámolója a tényszerű adatok kerülésének jegyében született és így semmilyen használható tájékozódást nem ad. Julianusnak éppen azért kellett Rómába sietnie, hogy beszámoljon arról, amit a jelentés tudatosan elhallgatott.

25.) A BESZÁMOLÓ MEGTÉVESZTŐ, HAMIS INDÍTÁSA

Szerfölött meglepő már a jelentés indítása is: nem az össznépi tudatra, még csak nem is királyi, főúri kezdeményezésre, hanem - latin nyelvű - olvasmányaikra utalnak, mint kiváltó okra. Nagy kérdés, egyházi tanulmányaik rovására miért vetették rá magukat a magyar források olvasására? „A „keresztény Gesta Ungarorum”-ban bukkantak rá, hogy van egy másik, nagyobb (régibb) Magyarország is. Onnan költözött ki népével együtt a hét vezér, hogy lakóhelyet keressenek maguknak, mivel földjük már nem bírta a sok lakost eltartani. Miután sok országot bejártak és földúltak, végre arra a földre érkeztek, amelyet most Magyarországnak hívnak, de akkor rómaiak legelőjének nevezték. A többi közül ezt a földet választották lakóhelyükül, s meghódították azokat a népeket, amelyek akkor ott laktak. Végre első királyuk, Szent István, a keresztény hitre térítette őket. Az előbbi magyarok, akiktől ők származtak, megmaradtak hitetlenségükben, s mind a mai napig pogányok. Mikor a hitszónok testvérek rájöttek minderre a „Gesta Ungarorum”-ból, megsajnálta azokat a magyarokat, akikről tudták, hogy őseik, mivel még mindig a hitetlenség tévelygéseiben élnek: kiküldtek négyet a testvérek közül, hogy keressék meg őket, akárhol is találának rájuk az Úr segítségével. A régiek írásaiból tudták, hogy keletre vannak, de hogy hol lehetnek, nem is sejtették.” (Bendefy 1943, 216-217.).

Némelyek fentiekből arra következtettek, hogy a „keresztény Gesta Ungarorum”, amelyre a jelentés hivatkozik, nem más, mint Anonymus Gesta Hungaroruma. Az általunk idézett részlet azonban ezt a leghatározottabban cáfolja. Először is Névtelen Jegyzőnk műve egyáltalán nem a keresztény magyarok története, hiszen tárgya az árpádi bejövétel. És Anonymus sohasem írta, hogy „sok országot bejártak és feldúltak”, s azt sem, hogy „meghódították azokat a népeket, amelyek akkor itt laktak”: mindezt a domonkosok nem Anonymustól vették. Később a domonkosok már nemcsak a „Gesta Ungarorum”-ra, de más régi forrásokra is hivatkoznak, régi iratokra, ugyanakkor hangsúlyozzák: nem tudták, merre találhatók fel a keleti magyarok. Nem tudták, de azért nekivágtak az útnak. Nem sejtették, hol lehetnek a régi magyarok, mégis nekiindultak. Vaktában, találmra, tájékoztatlanul. Előttük az óriási Kelet a maga szinte bejárhatatlan térségeivel. Mégsem gondolnak rá, hogy alaposabban tájékozódjanak. Nincs idejük rá. Az ügy halaszthatatlan. Három évig hányódnak ide-oda kelet beláthatatlan - és jelzetlenül hagyott - térségein. Egyedül Ottó, miután társai elhulltak, talál valakit, aki szerinte pontosan megmondja, hol találhat rá a keleti magyarokra.

És ekkor újabb fölöttébb meghökkentő jelenségbe ütközünk: végre ott áll Ottó előtt a cél, amit három esztendeje hiába hajszol, ott áll előtte a keleti magyarok lakhelye, országa. Mi több, az a bizonyos névtelenül említett állítólagos tartomány a jelek szerint

nincs is túlságosan messze. Végre! Végre hihetetlen sanyarúságok után itt a három esztendőn át hajszolt, hön sóvárgott, áhított cél! Gyerünk! Ottó testvér valósággal repül, hogy mielőbb odaérjen. Józan ésszel ez volna várható. De nem. Ottó testvérnek eszé ágában sincs odasietni, noha ott - ha csakugyan magyarokat találna ott - végre kedvére kipihenhetné, rendbe szedhetné magát, utána pedig vihetné a boldog hírt haza. Nem, nem! Ottó hátat fordít az áhított célnak, mintha csak erre várt volna, hogy ezt megtehesse. Különös módon hirtelen érdektelenné válik számára a magyar őshaza, s közvetlenül az állítólag megtalált cél előtt visszafordul. Vajh miért? Ki érti ezt? Hazafelé veszi az irányt, elcsigázottsága sem tarthatja vissza ettől. Hazaérve viszont elhalálozik. Elhalálozik, ámde előbb, miként Richardus írja: „megmagyarázott minden utat, merre keressék amazokat.” Ennyire tüzetesen és pontosan. Ekként jellemzi a jelentés Ottó útbaigazításait. De ugyan miként is tudhatta volna, hol vannak ezek az utak, ha ő maga nem járt arra? Ámde akkor miként „magyarázhatott meg minden utat?” A fejlemények arra mutatnak: sehogyan sem. Az újabb küldöttség tagjai ugyanis, miként a további tények tanúsítják, semmi hasznát nem veszik Ottó útbaigazításainak. Lehetséges azonban, hogy valamilyen rejtélyes okból nem is hajlandók azt figyelembe venni.

Lássuk, miként gyötrődnek úttalan utakon kóvályogva: „Elhagyatott pusztaságon át meneteltek megszakitás nélkül 37 napon keresztül, s ezalatt (csupán) 22 hamuban sült kenyeret fogyasztottak s azok is oly kicsinyek voltak, hogy 5 nap alatt könnyen megehették volna azokat, s még csak nem is laktak volna jól! Innen az a testvér, amelyik bár egészséges, de erőtlen volt, társait nagy üggyel-bajjal, de mégis örömet cipelte ki a pusztaságból.” (Bendefy 1943, 219.).

Bonyolult viszontagságok után Julianus, úgy látszik, végre célhoz ér. „Annak az országnak, („Nagy Bolgárországnak”) egyik városában - olvassuk a jelentésben -, amely ötvenezer harcost tud kiállítani, a testvér egy magyar asszonyra akadt, akit éppen arról a földről adtak férjhez erre a tájra, amelyet ő keresett. (A jelentés, miként ez a részlet is tanúsítja, betegesen fél bármit is megnevezni.) Ez (ez az asszony) megmagyarázta a testvérnek, milyen úton kell mennie, s azt állította, hogy két napi járóföldre kétségtelenül megtalálja azokat a magyarokat, akiket keres. Ez így is történt.” (Bendefy 1943, 220-221.).

Julianus tehát - ha hihetünk a jelentésnek - megtalálta Magna Hungáriát. Lássuk hát; milyen „fontos és lényeges” adatokat, tényeket közöl Julianus erről az óriási erőfeszítéseket és áldozatokat követelő nagyfontosságú eseményről. Kérjük az olvasót, tegye meg, amit háromnegyed évezred történetírása elmulasztott: mérje fel Julianus beszámolójának ezt a részét a kézzelfogható és szükséges közlendők szemszögéből. Mit találunk így? Semmi érdemlegeset, semmi ténylegest nem mond Julianus arról, mit látott, hallott a roppant fáradtsággal felkutatott keleti magyar őshazában. Várakozásunkban ugyanis csalódnunk kell, mert a történetekről szóló beszámoló az égvilágon semmi ténylegest nem ad tudtunkra. Túlzás nélkül mondhatjuk: ezt a jelentést mintaként, iskolapéldaként lehetne felhasználni a semmit mondásra, a lényeg, a valóság, a tények kikerülésére, elhallgatására. Mindezt a jelentés szerzője olyan következetességgel viszi véghez, hogy ez nem lehet véletlen. Nincs más lehetőség, csak az, hogy szándékosan kerüli a lényeges tényeket. Más tényszerű adatokkal viszont ellát bennünket, de ezek jelentősége a magyarság történelme számára egyenlő a semmivel: 37 napon keresztül, s ezalatt (csupán) 22 hamuban sült kenyeret fogyasztottak s azok is oly kicsinyek voltak, hogy 5 nap alatt könnyen megehették volna azokat, s még csak nem is laktak jól.

Nem minden fajta adattól tart tehát betegesen távolságot, csakis az utazás állítólagos céljára vonatkozó tényekről nem számol be. Tudna tehát történelmi tényeket is megadni, de nem akaródzik - vagy éppen szigorúan megtiltották neki. Miért? - ez itt a kérdés. Számos eshetőség vetődhet fel. Például az, hogy Julianus soha nem jutott el a keleti magyarokhoz. Feltehető, hogy nem is kereste őket. Ámde - ezzel együtt - az is lehetséges, hogy valamilyen rejtélyes okokból titkolnia kellett a történelmi, földrajzi, magyarságra vonatkozó adatokat. De hagyjuk a feltevéseket, mert az - alátámasztatlanul - csak bizonytalanságot fakaszt, és nem jutunk vele semmire. Próbáljuk inkább érzékeltetni, milyen mesterkedésekkel kerül el a jelentés, hogy ne kelljen tényeket említenie. Éljük bele magunkat kissé a fenti körülményekbe: Célhoz értünk. Megtaláltuk Magna Hungáriát. A keleti magyarok közt vagyunk. Mit teszünk legelőbb? Kérdésekkel árasztjuk el őket. Hogy hívják, ahol vagyunk? Hol a legközelebbi város? Hogy hívják? És a többi helységek, városok? Mekkora az ország? Ki a király? Kik az itteni magyarság vezetői? Milyen az élet? Mekkora a hadsereg? Kik a helyi vezetők? Mikor beszélhetünk velük? Milyen a székhővárosuk? S hogy lehet odajutni? Üzeni a vezetőknek, az uralkodónak? Beszél-nünk kell velük. Mindent tudni akarunk, és mindent látni szeretnénk - meg így tovább és tovább.

Gondoljuk el: három és fél évszázada nem volt ott az óhazából magyar. Óriási esemény ez, híreket hoztunk, mindenkinek meg kell tudnia, ki küldött, s miért jöttünk. Hát az ottani magyarok? A falu apraja-nagyja, vezetői, bírái? No meg a fejedelem, a király? Aludtak mind talán? Ügyet se vetettek a hazulról érkezett követekre? Hallgattak, szót se szóltak, és nem is üzentek? Világos, ugye, hogy teljességgel lehetetlen. Mi rejlik hát itt? Eredjünk a nyomába!

25.) MILYEN FŐBB TÉNYEKET NYELT EL A BESZÁMOLÓ?

Ködösen, zavarosan elmondott történés esetében biztos fogódzót nyújthat az elhallgatások milyenségének vizsgálata annak eldöntésére, hogy szándékosak-e az elhallgatások vagy sem. Ez bizonyító erőre emelkedhet, amennyiben az elhallgatások rendszerre állnak össze, és következetesen éppen azokat a pontokat fedik el, amelyek sarkalatosak a tényellenőrzés szemszögéből, kivált, ha ez tartalmilag kiherélt és minden lényeges tényről és adattól, adaléktól megfosztott jelentésben következik be, mint a domonkosok esetében. Tekintsük át futtában ezek közül a legfontosabbakat.

1. Ottó háromévi kóválygása jóformán egészen elnyelődik, a hihetetlen megpróbáltatásokkal teli útról jószerint semmit sem tudunk meg.
2. Nincs rá pontos adat, hogy Julianus és társainak első útja mikor kezdődött. Ez lehetetlenné teszi az út időtartalmának pontos felmérését s annak megállapítását például, hogy mennyi időt töltött a csapat Bizáncban, a Kelet-római Birodalom és keleti egyház központjában, s ekként a kutatók az út további szakaszaiban is találgatásokra, becslésekre kényszerülnek.
3. „Elfelejtette” pontosan tudatni velünk, hol, merre feküdt az állítólagos Magna Hungária. Az Ethyl folyó párezer kilométeres teljes hosszának mindkét partján kereshetik hollétét a boldogtalan kutatók.
4. Nem tudni természetesen azt sem, mikor érkezett Julianus a „keleti magyarokhoz”, mennyit időzött ott és mikor távozott onnan. Bende fy László, szabad becs-

lés alapján, 6-8 hétre teszi ott tartózkodásának időtartamát. Arról sem lehet semmi fogalmunk, mit csinált ez alatt az idő alatt, és kikkel s miről tárgyalt Julianus: az általánosságokban mozgó szölamok mindent ködbe takarnak.

5. Ugyanez mondható el Julianus hazafelé vivő útjáról és általában az egész jelentésről.

ÖTÖDIK CIKKELY: A TITKOS HÁTTÉRERŐK

26.) A TITKOS HÁTTÉRERŐK SZEREPÉRŐL

Julianus és társai útját tehát titkok sűrű homálya borítja. Hétpecsétetes titkok ezek, hét réteggel fedettek, olyan tökéletesen rejtettek, hogy háromnegyed évezred historikusai átsiklottak fölötté, hogy itt titkok, s miféle titkok rejlenek. A kutató-elemző gondolatot jobbra meg hatásra törekvő olcsó kis történetkéekkel igyekeztek pótolni. Lelkendezés és romantikus üresjárat - ez az avatatlan historizálás vízjegye. Az idevágó műveket forgatva mintha letarolt pusztaságra tévednénk, az áltörténelmi vélekedések sivatagaira: sehol egy tenyérnyi zöld, egy fűcsomó, egy tisztavízű forrás, egy árnyékot adó lomb, egy bokor, csak sivár, salakos felület, semmi egyéb. Az értelem nélkülözhetetlen fogódzóit a jelek szerint a történelem háttértényezői és a titok itt lemetszette.

Mert úgy igaz: semmiféle jelenség nem érthető meg önmagában, kiszakítva összefüggéseiből, a körülményekből, amelyek szülték, s amikkel elszakíthatatlan dinamikus kölcsönhatásban áll. Történetiség nélkül, a történelmi tények, körülmények logikai vizsgálata nélkül nem lehetséges semmilyen történelmi jellegű esemény valóságáig feltárása. Julianusék hármaskézi útja is érthetlenné és értelmetlenné válik, ha elkülönítjük korának drámai eseményeitől. Józan elmével nem képzelhető el, hogy Julianus és társai azért indultak nagy megpróbáltatásokkal és áldozatokkal járó keleti útjaikra, mert valaki felütött holmiféle régi szöveget, a magyarok eleiről szóló régi históriát és az a regényes ötlet támadt, jó volna felkeresni őket. Ezért történt volna a rengeteg áldozat? Légüres térben zajlott minden, mintha valahol a Holdon ment volna végbe? Háromszoros megismétlődéssel, háromszoros emberáldozatokkal? Függetlenül mindattól, ami akkor a világot mozgatta és foglalkoztatta? Ki hiszi, ki hiheti ezt?

Felelnünk kell arra a kérdésre is, miért éppen akkor, miért éppen az ezerkettőszázas évek harmadik évtizedében kerül sor a domonkosok keleti útjaira? Nem férhet kétség hozzá, hogy erre csak a történelemből meríthetünk választ. Be kell látnunk: ami történik, az a világban történik, összefüggésben áll a világ aktuális állapotával, körülményeivel, és azzal együtt válik érthetővé. Bárhogy ügyeskedjenek is némelyek: a történelmet nem lehet kirekeszteni a történelemből. A logikát, a történelmi összefüggéseket és a titkos háttértényező vizsgálatát mellőző történetírás: fából vaskarika. Vessünk hát egy pillantást a kor meghatározó viszonyaira, alapeseményeire. Roppant tragédia bontakozik ki a szemünk előtt, világméretű dráma, amelyet itt - tárgyunknak háttéreseeményeként - csupán érintőlegesen említhetünk. Távol-keleten szerény, alig észrevehető kezdetekből a XIII. sz. elején félelmetes folyamat indult: alig pár évtized alatt új, maga előtt mindent

elsőprő világhatalom jött létre, a Kínai Nagy Faltól a Kaukázusig terjedő dzsingiszkáni tatár (mongol-tatár) világhatalom, amely szupernova-robbanásként terjeszkedve, népeket, birodalmakat nyelt el, az 1223. évi Kalka-menti csatában tönkrevérve az orosz seregeket, már Európa kapujához érkezett. Titkos célja, mint ma már tudjuk, a hatalmas Magyarország katonai lerohanásán túl, a dzsingiszkáni végrendelet értelmében a nyugati földek elfoglalása a „legszélsőbb tengerig”: az Atlanti-óceánig, azaz egész Európa leigázása és birtokbavétele. És ennek a tervnek a megvalósítása csak egy tényezőn múlt: a magyarok önfeláldozásán, a kulcsfontosságú Magyarország hősieles ellenállásán.

Mindez azonban az egykorúak előtt nem volt világos. Az Európát elnyeléssel, népeit megsemmisítéssel fenyegető veszedelemről megoszlottak a vélemények. Európa rettegés és reménykedés között hanyódott. Szüntelenül jöttek a menekültek és a közelgő veszedelmet, világpusztulást jelző hírek. A Magyarországra özönlő menekültek között például három orosz herceg is akadt. Kettős dráma zajlik hát a szemünk előtt: egy külső és egy belső, egy világméretű tragédia és egy ország - Magyarország - azzal összefüggő végletes fenyegetettsége és küszöbönálló elpusztítása. A kettős drámai cselekmény ekkor már a megvalósulás végső szakaszában van. És ekkor, ebben a vészterhes világban indulnak a domonkosok - az ő állításuk szerint - a régi magyarok felkutatására és - megtérítésére.

27.) JÁNOS PAP TITOKZATOS ORSZÁGA

Ugyanakkor tagadhatatlan tény, hogy a tömegmészárlásokról, népiirtásról érkező rémhírek mellett olyan híresztelések is lábra kaptak, hogy a nagy keleti hódító valójában a legendás *János pap országának* az uralkodója, maga János pap, aki majd egyesíti seregeit a nyugati seregekkel és megmenti a bűnökbe süllyedt s a szidó-keresztény hitelveket „nem szívre, csupán színre” követő nyugati világot. A váltakozó sikerrel folyó keresztes háborúkkal kapcsolatos visszaéléseknek, rémségeknek és az ezzel együtt járó, mind általánosabbá váló vallási kiábrándultságnak ebben a vészterhes korában a vezető egyházi körök kitörő örömmel fogadták annak hírét, hogy a tatárok betörték Perzsiába, és döntő győzelmet arattak.

Olyasféle elképzelések éledtek ennek nyomán, hogy a kétféle kereszténység - a pápa képviselte nyugati és a legendás János pap keleti kereszténysége - kétágú, hatalmas világfolyamként egyesül az eretnekség és pogányság ellen a „Szentföld” felszabadításáért, és a kereszténység világméretű győzelméért. Mondani se kell, hogy ezért a célért minden árat készek voltak megadni. A legenda szerint élt valahol a messze Keleten, a világ szélén egy hatalmas keresztény uralkodó, akinek csodás bőségű óriási birodalma éppoly csodálatos, akár a bibliabéli Paradicsom, és ezt a hatalmas keresztény fejedelmet, hol Dávid királynak, hol János papnak és királynak (Johannes presbiter et rex) nevezték, országát pedig egyszerűen „János pap Országának”. Nos ez a dúsgazdag király, akinek a jogara merő smaragd, gyémántpalotája van, és tán még a csikái is drágakövet esznek, mintha csak azért született volna, hogy segítségére siessen a keresztes háborúk rablólovagjainak gaztetteitől elundorult, kiábrándult és meghasonlott Nyugatnak. János pap világraszóló győzelmek után ott állt gigantikus seregével a „Szentföld” kapujában és csak az alkalmat várta, hogy átkelhessen az útját elzáró hatalmas Tigris-folyón. Ez majd visszatéríti a bódultan szétszéledni akaró nyáját és reményt nyújt a

csüggedezőknek. János pap országának mesebeli legendáját a keleti zsidó-keresztény királyról, aki az egyházi vágyalmok beteljesülésére - miként ókori vallási hagyományok ezt megjövendölték - fegyvert fogott a pogányok, eretnekek, máshitűek ellen, és háborút indított a világ Jehova jogara alatti egyesítéséért, az ókori héber iratokból régóta szál-longó híresztelések alapján a XII. század első felében, 1145-ben a gabalai püspök hozta magával Szíriából, miként erről egy másik püspök, Freisingi Ottó Krónikája beszámol (Freisingi Ottó Krónikája 1143-1156/1912.). A történetünk háttértényezővel való háborzongató összefüggések indokolják, ha idézzük Freisingi Ottó Krónikájának idevágó szakaszát:

A gabalai püspök „azt is beszélte, hogy sok évvel ezelőtt valami János király és pap, aki Perzsián és Armenián túl Kelet legszélén lakozott s népével együtt keresztény vala, persze nestoriánus, a perzsák és a médek királyait, a két Samiardusoknak nevezett testvért, haddal megtámadta és Ebactanit, amelyről fentebb már említés történt, azon királyoknak a székhelyét elfoglalta. Midőn a nevezett királyok a perzsák, médek és as-syrok seregeivel ellene vonultak, három napon át harcoltak, mivel mindkét fél később volt inkább meghalni, mint megfutamodni; végül is a perzsák megfutamodásával a véres ütközetből győzőként János pap - ugyanis így szokták őt nevezni (vagy Dávid királynak) - került ki. Ezen győzelem után - beszélte (a gabalai püspök) - a megnevezett János azon fegyveresen a jeruzsálemi egyház megsegítésére indult, amikor azonban a Tygrishez ért és ott, hajói nem lévén, hadait át nem szállíthatta, útját északnak vette, a hol ez a folyó, mint értesült, télen befagy.

S miután néhány esztendeig ott időzött a fagyra várva, azonban az enyhe időjárás következtében éppenséggel nem érhetette el célját s hogy a szokatlan éghajlat alatt seregéből is sokakat elveszített, rákényszeredett a hazatérésre. Azt is beszélik róla, hogy a mágu-soknak, a kikről az evangélium is említést tesz, régi nemzetségéből való, s hogy ugyanazon népek fölött uralkodik, mint amazok és oly nagy hírnévnek és bőségnek örvend, a mint mondják, hogy csakis smaragd jogart használ. Atyáinak, a kik Krisztust a jászolban imádni elmenének, példáján fellelkesülve, elhatározta, hogy Jeruzsálembe megy, azonban, a mint állítják, a fent említett okból akadályokba ütközött.” (Freisingi 1143-1156/1912, 361.).

Valójában a XII-XIII. század fantasztikus regénye volt ez, bő tápot adván az „értelem jármát” levető valótlan képzelgésre. Elgondolható, miféle zűrzavar támadt ebből. A békés keleti országokat, köztük Khoraszánt, Korezmet s virágzó városok tucatjait letaroló, öntözőberendezéseit megsemmisítő, milliós néptömegeket halomra gyilkoló, és Európának ugyanezt a sorsot szánó dzsingiszkáni tatárság a csodavárók vigaszává, a reménytelenek vakreményévé vált. „Dzsingisz-kánt vele - a legendáshírű Dávid királlyal - azonosították. A keleti kereszténységről, János pap és Dávid király hatalmáról fél-század óta keringő hírek alapján úgy hitték, elérkezett a Szentföld megváltásának nagy pillanata, mikor - a régi jóslat szerint - egy nyugati és egy keleti uralkodó meg fogja dönteni a pogányság hatalmát. Pelagius szentföldi követ és Jakab akkoni püspök boldogan jelentették a pápának, hogy Dávid indiai király, a régóta várt szabadító megérkezett keletről és borzasztó csapást mért a szeldzsuk hatalomra, elfoglalta Perzsiát s már közeledik a Szentföld felszabadítására. Várták, hogy - a jóslat nyugati uralkodójának szerepében - Frigyes (német-római) császár is hadbaszálljon a török hatalom megdöntésére.” (Hóman-Szekfű 1928-1934, II. 120.). Később ez a reménység némileg lelohadt a valóságnak a fantazmagóriákkal való összeütközése során. Nem lehetett pontosan

tudni, mi is a helyzet. Mindenesetre ajánlatos, bölcs és fölöttébb sürgős dolognak látszott hiteles és pontos értesüléseket szerezni...A pusztulás fekete felhői már a nyugati világ fölött gyülekeznek. Gondoljuk el, mindössze hat, illetve négy rövid évvel számolhatunk az Európára törő, és Magyarországot csaknem megsemmisítő nagy tatár invázióig. Julianus négy évvel a tatárjárás előtt, 1237-ben indult második útjára és 1241-ben Magyarországot már megrohanták és elpusztították a tatárok. Túlzás nélkül mondhatjuk: istenverte vakság lett volna, ha a domonkosok az adott történelmi helyzetben úgy indulnak el a keleti felfedező útjaikra, hogy nem vesznek tudomást erről a küszöbönálló és az egész európai világot megsemmisítéssel fenyegető veszedelemről.

Ha ekként vágnak neki az útnak, úgy joggal marasztalhatnánk el őket a tökéletes történelmi rövidlátás, történelmi vakság már-már szinte hihetetlen méretű fogya tékosságában, s velük együtt természetesen el kellene marasztalnunk ugyanebben a bűnben azokat az erőket és hatalmakat is, amelyek ezeknek a felderítő utaknak a hátterében álltak. Egyházi rend tagjai, domonkosok lévén a végrehajtók, az őket irányítók kilétét is biztonsággal kijelölhetjük a fölöttes egyházi szervezetekben, illetve, pontosabban: a pápaságban.

Az irányító késztetés világos: ki kell puhatolni mindenáron, mi az igazság a „János pap kérdésben”, hiszen óriási a tét: a világ sorsa dőlhet el ezen. Meg kell tudni, valóban János pap áll-e a tatár seregek élén, és valóban a zsidó-kereszténység világgyőzelméért küzdenek? Mert ha így van, úgy feltétlenül tárgyalni és össze kell fogni velük. A háború persze borzalmas, az áldozatok elkerülhetetlenek, s meglehet milliós-sokmilliós emberáldozatokról van szó. Ámde a kereszténység világgyőzelme mindent megér. A cél szentesíti az eszközöket. És az áldozatokért, lelki üdvükért majd imádkozunk. Így állt a helyzet a magyarországi domonkosok indulásakor. A történelem tehát választ ad mindenre, a legbonyolultabb rejtélyekre is, csupán valós tényeit kell felderíteni: azok birtokában fény derül a sötétség mezőire, lelepleződnek a százados hazugságok, köztudat-mételyező történelemhamisítások, fölszáll a köd, és egyszeriben látni kezdünk ott, ahol a zavar és a megtévesztés uralkodott, mint ezúttal is a domonkos expedíciók esetében. Miért folyt hát a nagy titkolózás? Mi igaz abból, hogy a domonkosokat hazafias célok vezették? Mi igaz abból, hogy téríteni akartak? Mi igaz abból, hogy a magyar őshazát keresték és rátaláltak az őshazára? Miért volt hétpecsétes titok Julianusék keleti utazásának valódi célja, s miért nem írhatták meg jelentésükben a domonkosok a teljes igazságot?

Könnyű átlátni, milyen következményekkel jár, ha a domonkosok nyíltan írásba fektetik mindazt, amit tapasztaltak kémútjai során, és beszámolójuk valahogy elkallódik, és illetéktelen kezekbe kerül. Ezt nem kockáztathatták meg. Készült hát egy olyan hiteles jelentés, a Richardus-féle, amelynek nem az volt a hivatása, hogy a történeteket feltárja, hanem, hogy eltakarja. Bölcsőbb volt az élıszóra, a személyes találkozásra bízni a valóságos beszámolót arról, mi várható s mi készül a Kelet boszorkányüstjében. Bizonyosra vehetjük, hogy Julianus a pápával való személyes találkozás során a valóságnak megfelelően és tüzetesen beszámolt a pápának mindarról, amiről a domonkosok veszélyes útjaik során értesülést szereztek, s ezek között a legfontosabbról, amiért keletre küldettek: a tatárok kilétéről, háborús terveiről, terjeszkedéséről és a kereszténységhez való viszonyáról, arról, hogy azonos-e a tatár hatalom János pap országával.

Az sem lehet kétséges, hogy Julianus rendkívüli fontosságú beszámolóját a Vatikánban feljegyezték. Ez elkerülhetetlen volt, tekintve, hogy a magyarországi domonkosok

útjainak ebbe a beszámolóba sűrített létfontosságú tényei nem enyészhettek el a szavak kimondásának pillanatában, hiszen ezek a tények voltak hivatottak eldönteni IX. Gergely pápának az Európa szíve felé törő tatárokkal kapcsolatos politikáját. Julianus előszóban elmondott, tollba mondott létfontosságú beszámolója azonban legnagyobb sajnálatunkra és kárunkra elsüllyedt a vatikáni levéltárban, máig is hozzáférhetetlenül, fennmaradt viszont a köztudatot mindmáig megtévesztő, téves képzelgésekben nyomorító hamis jelentés.

Tekintsünk el itt annak mérlegelésétől, milyen szerepet játszott ebben a titkolózásban a történelmi kényszer, amely sokszor úgyszólván ellehetetleníti a nyíltságot, a nyílt eljárások alkalmazását. A történet vizsgálójaként, a közérdek képviselőjeként taglalván azonban az eseményeket, azt a felbecsülhetetlen szellemi kárt kell itt felemlítenünk, ami e tényelködösítő kétszínű játék során a magyarság és az emberiség nemzedékeinek elméjét érte annak a hatalmi titkolózásnak a révén, amely kirekeszti a népet, a nemzetet, az emberi sokaságot az igazság megismeréséből, és szellemileg vakvágányra tereli, alárendelt szerepbe, tehetetlenségbe kényszeríti a néptömegeket, nemzeteket, országokat az őket érintő, és saját sorsuk alakulását meghatározó tényezők megismerésében és megítélésben. Nem hallgathatjuk el azt sem, hogy a zsidó-kereszténység sosem feledkezett meg arról, hogy csak a legirgalmatlanabb évtizedes küzdelmek árán, idegen fegyveres hatalmak segítségével sikerült a magyarságra erőltetnie a krisztusi kényszerhitet, s a magyar nép századokig újra meg újra felkelt a nyakára préselt idegen szellemi és hatalmi iga ellen. Ez a történelmi oka annak, hogy a pápai szék - de a „római kereszténység” hazai intézményeinek vezetői és a főpapság is - mindvégig ellenérzéssel, sötét gyanakvással figyelte és elítélte a magyar önvédelem megnyilvánulásait, így hát ezúttal sem okozott a pápának semmi gondot a tatár támadás ütközőpontjában álló magyarság tájékoztatásának elmulasztása. Megszokott jelenség, hogy a pápák átnyúlnak a magyar király feje fölött, és helyette intézkednek. Mi több, a királyt állandóan dorgálják, utasítgatják még a pápai nunciusok is. Újra meg újra viszálykodás robban ki a király és a püspökök között, mivel a pápa az egyháznagyokra, püspökökre bízta a király kézbentartását s azok úgy gondolják, a király fölött állnak és királyabbak a királynál. Jellemző, hogy a magyar püspökök még a király és az ország kiátkozásának, törvényen kívül helyezésének jogát is megkapják. Élnek is vele. (Mint tudjuk, a kiátkozottat, az egyházi átok alá vetettet akárki megtámadhatta, megölhette - még jutalmat is kaphatott érte: szabad préda volt.) II. Endrét két ízben átkozták ki saját püspökei, s nem egy Árpád-házi királyunk elvérzett ebben a tusakodásban. Segítséget az ország nemigen várhatott.

28.) SZÖVETSÉGGKÖTÉS „JÁNOS PAP ORSZÁGÁVAL”

Itt kissé előreszaladva, a teljesebb bemutatás kedvéért, ki kell térnünk egy némileg későbbi, de szorosan tárgyunkhoz tartozó fejleményre. Pár évvel azután, hogy a tatár roham megtört a magára hagyott Magyarország emberfeletti ellenállásán, amibe kis híján belepusztult, s ami nélkül Európát elsöpri a tatár áradat, *Andreas Lonjumele*, a hírneves francia tudós nagy útra indult IX. Lajos francia király (Szent Lajos) kíséretében: 1248. szeptember 17-én érkeztek Ciprus szigetére. 1248. dec. 14-én négytagú tatár küldöttség köt ki a szigeten. Hat nap múltán, tehát 1248. dec. 20-án Nicosia városában fogadja a tatár követséget a király. Azok átadják Güjük nagykan levelét. Lon-

jumel, a tudós tolmács fordítja a királynak a perzsa nyelven írt levelet, s a király álmélkodva hallja, mit üzen neki a minden mongoltatórok nagykánja, nevezetesen: nem idegenkedik a keresztény tanoktól, ellenkezőleg, kész hadseregével is fellépni a keresztény érdekekért. A követek élőszóval is megerősítik a levélben foglaltakat: Gűjük nagykan barátjának, testvérének tekinti IX. Lajost, rövidesen ő maga is áttér népével együtt a keresztény hitre, s ennek bizonyosságként hamarosan megszállja a kalifák fővárosát, Bagdadot, és onnan Egyiptom ellen irányítja seregeit. Gűjük kán üzenete a pápa, a nyugati kereszténység és egyúttal IX. Lajos titkos vágyait, álmait fejezi ki, és azok teljesülését ígéri: a kereszténység törekvéseinek útjában álló gyűlölt mamelukok uralmának megdöntését, a Szentföld meghódítását, s egyben a kereszténység nagyarányú közel-keleti térnyerését. IX. Lajos Gűjük kán levelének, illetve a tatár követség által élőszóban közöltek hatására *elhatározza, hogy szövetségre lép a tatár nagykán-nal. A király és kísérete valósággal örömmámorban úszik. A nesztorianusokról, a keleti nesztorianus keresztény birodalomról régóta szállongó mendemondák egyszeriben határozott alakot öltenek, történelmi közelségbe kerülnek s úgy tetszik, megvalósulnak.*

A tatár nagykan áttérése és a tatár világbirodalom kereszténnyé válása óriási távlatokat nyit a nyugati kereszténység és a keresztény királyságok előtt: a kereszténység ugrásszerű óriási arányú kiterjesztését Ázsia kétharmadára a Csendes-óceántól az Indiai-óceánig. Vagyis abban reménykedtek, hogy megéri a keresztény világ, a nyugati kereszténység és a nesztorianizmus szerencsés egyesítését, továbbá a kereszties háborúk céljának messzemenő megvalósulását, a Szentföld felszabadítását a „hitetlenek” járma alól és a mamelukok hatalmának szétzúzását.

A hiú remények, a nagy tervek azonban füstként oszlottak szerte a János pap országáról szőtt álmokkal egyetemben. Mindez, úgy véljük, élesen rávilágít a mindenki szeme előtt gondosan elrejtett háttértényezőkre, a háttérben folyó titkos tárgyalásokra és mesterkedésekre, mi több, tán még a reményeiben megcsalatott IV. Béla király keserű kifakadásának háttér-okaira is, aki így foglalta össze tatárjárás kori megcsalatottságát, magárahagyottságát: *„segítség nem jött, csak szavak.”*

Mindezek a jelek arra mutatnak, hogy a domonkosokat kémkedés céljából küldték keletre: a tatárok készülődéseit kellett kikémlelniük - a keleti magyarok felkutatása és megtérítése csupán ürügy volt, semmi egyéb. Tökéletesen érthetővé és világossá válnának ily módon az érthetetlenek és megoldhatatlannak tetsző bonyodalmak. Választ kapunk rá, miért került sor éppen ekkor, egy készülő világkatakizma szakadékanak peremén ezekre a felderítő utakra, s miért voltak ezek az utak sürgősek és halaszthatatlanok. De fény derül arra is, mi állt a domonkosok emberfeletti erőfeszítéseinek háttérében, s miért vállalták az iszonyú gyötrelmeket és életüket kockára vetve, még a halált is. Vagyis: maga a történelem ad választ a felmerült kérdésekre. A mi feladatunk csupán arra szorítkozik, hogy feltárjuk a történelem tényeit.

Mindez tán azt is érthetővé teszi, miért kell elmarasztalnunk és vaskos hibának minősítenünk azt a fajta történetírást, amelyik hátat fordít a történelem mozgatóerőinek, háttértényezőinek, ekképpen is tanúsítván, miszerint ellen-történetírás, el-lentudomány. Sajnos, ebben az alapvető betegségben szenved hivatalos históriánk. Bármilyen elképesztő s bármennyire paradoxonnak hangzik is, de így igaz: ellen-történészeink hátat fordítanak a történelemnek, s vizsgálati tárgyukat elszigetelik a vizsgálati tárgytól, annak mélyebb, valós, meghatározó összefüggéseitől. Minden bizonnyal ez históriai megrekedtségünk egyik fő oka.

29.) A SZELLEMI KÁRTÉTELEK SZÁMBAVÉTELE

Meghamisítottak egy jelentést, a valóságot eltakarták, és a hamisat tették közzé: magyarok nemzedékei estek szellemileg áldozatául a megtévesztésnek, amely még számos más területen is folyt és folyik, elég felütni a Volga-menti „őshazáról” szóló mai irodalmat, a visszataszító, ajnározó, gondolattalan nyálzást, ami ma is érvényesül ebben a kérdésben.

Tudomásul vesszük, természetesen, hogy kényszerhelyzetben cselekedtek, magas egyházpolitikai, világpolitikai érdek vitte rá őket a sanda torzításra, kényszer folytán rendelte el a pápa is az ügy titokban való lebonyolítását, mégis, ha felmentést, erkölcsi-eszmei felmentést adnánk a hamisítás tényét kimerítő mellébeszélésért, félrevezetésért, mi magunk is a *cél szentesíti az eszközt* sátáni csapdájába, erkölcsi zsákutcájába tévednénk. És - ami tán még súlyosabb - megfélemloznénk azokról a mindmáig ható és pusztító és mindezideig feltáratlan eszmei kártételekről, amelyek a julianusi tényhamisítás révén az összmagyarság szellemiségét, gondolkodását, történelmi ítélkezését és tájékozódását érték. Mert a julianusi hazugság a nemzeti önmegítélés egyik legfőbb tárgyában, az őshaza kérdésében zavarta meg és vezette félre háromnegyed évezrednyi roppant időtartamra a magyarságot, s egyik pusztító ütegévé vált. Szabó Dezső szavával szólva - annak a „szellemi tatárjárás”-nak, amely önmaga igaz mivoltából akarja kiforgatni immár egy évezrede a nemzetet.

Mert a XIII. századi domonkosok hamis jelentése vált alapjává annak a rögeszmés hisztériának, amely a történelmi tények ellenére, mindennek ellenére, jószerint már-már háborodott makacssággal odakünt keresi a magyarok őshazáját. És végső fokon ez az ártatlanság mezében tetszelgő szellemi büntett vált az alapjává a hajdan világbíró és ősi múltú szkíta-magyarság északi néptörzsekkel való rokonításának, sőt eredeztetésének. Elegendő bizonyítékul erre az ún. baskír-kérdés. Julianus a felvezető. Ő vezeti fel társait - és nyomukban a magyar őshazakutatókat - a történelmi hagyományainkkal összhangban álló délről, a Pontusi-tenger déli partvidékéről a messzi északon rejtező baskírokig, s helyezi el ott a nem létező Magna Hungáriát. Az ő jelentése szolgáltat ürügyet a későbbi keletkutatóknak, Plano Carpininek, Benedictus Poloniusnak, Wilhelm Rubruknak - egyikük sem járt Baskíriában és magyarul sem tudott -, hogy a baskírokat a magyarokkal azonosítsák. S hasztalan viharzanak tova háborult évszázadok - újra meg újra felkísért a baskír-magyar azonosság és a Baskír - Magyar őshaza kérdése. A lényeg: kívül keresni, és északon keresni a magyar őshazát, bárhol, észak bármely zugában. Julianus mutatja az irányt. Nyomában tiprat Aeneas Sylvius, Sajnovics meg az egész finnugoros csapat. Fő elvük: megtagadni a szkíta-hun jelleget, eredetet. Ahány csip-csup északi nép, permiek, lappok, csúdok, cseremiszek, baskírok, bahmatyirok, ujugurok, vogulok, Julianus nyomán valamennyivel összeboronálták a magyart.

Mert a külső őshaza kutatása, bármilyen furcsa is ez, a szabadságharc leverése után, a Bach-korszak sötétjében vett új lendületet, noha a julianusi üszök, s vele az őshaza ismeretlenségének sajkása időnkint azelőtt is fel-felizzott. Nem lehetett napirendre térni efölött. A nemzet ezernyi bajában fel-felködlött az őshaza kérdése. Több mint két évszázaddal a domonkosok útjai után Hunyadi Mátyás király tett sikertelen kísérletet a keleti magyarok felkutatására. A következő kísérlet időpontja 1627. Bethlen Gábor, Erdély fejedelme küldi bizalmas hívét, Sövényházy Dániel fiát Keletre, a mesés Indiák

felé. Újabb két évszázad viharzik tova. És 1819-ben Körösi Csoma Sándor indul el a Székelyföldről szegényes motyójával gyalogszerrel és pénztelenül Keletre, Indiába és - tudományos érdemei folytán - a világhír felé. Nyomában nemsokára mások is indulnak. Egymásután kerekednek fel és indulnak kelet felé a legnemesebb szándékú kutatók: Decsy Sámuel, aki a Kaukázus népeit kereste fel, Ógyallai Besse János, Stein Aurél, Regulgy Antal, Vámbéry Ármin és más érdemes kutatók, azzal a késztetéssel és elszánással, hogy tisztázódják végre, akárhogyan is, az őshaza kérdése. Egyiptomtól a Sarkvidékig, a Távol-keletig, a Nagy Kínai Faltól Mezopotámiáig valósággal feltérképeznek minden eshetőséget. Az eredmény, bármilyen jelentős tudományos eredmények születtek ennek kapcsán, a magyar „őshaza” szempontjából nézve úgyszólván semmi. Nem találták meg a magyarok „őshazáját”. Sehol a külső „őshaza”, sehol a keleten maradt magyarok. Ismét a csőd, a külső őshazakutatás csődje.

Mégis, mintha éppen ekkortájt megbolydulna a historikusok tábora. Harsány hírveréssel, hivatalos támogatással, állami pénzen, dühöngő akarással bontakozik ki az újfajta, merőben más indíttatású őshazakeresés, tekintve, hogy az újdonsült lendület már a Bach-kori új elképzelésekből táplálkozik, s a „kutatók” immár nem a megtagadott szkíta-hun ősöket és nem az ősi Keleti Szkítiát, hanem a finnugor őshazát szeretnék feltalálni. Finnugor őshaza kell a hivatalos vonalnak, a nemzetközi háttérerőknek. De finnugorul beszélő ősmagyarokból mindmáig egyet sem találtak.

Befejezésül tárgyunkhoz illően, s hálaadásunk és tiszteletünk jeléül hadd álljon itt a magyar őstörténet-kutatás vértanúinak emlékeként: Körösi Csoma Sándor, Ógyallai Besse János, Lukácsy Kristóf, Ipolyi Arnold, Horvát István, Aczél József, szentkatolnai Bálint Gábor, Pongrácz Sándor, Fischer Károly Antal, Podhorszky Lajos és Csőke Sándor neve.

IRODALOMJEGYZÉK

- Anonymus 1200 k./1975. Gesta Hungarorum. Ford.: Pais Dezső. Budapest. (Hasonmás kiadás)
- Bendefy László 1936. Az ismeretlen Julianus. Budapest.
- Bendefy László 1943. Magna Hungaria és a Liber Censuum. Budapest.
- Bíborbanszületett Konstantin 952/1950. A birodalom kormányzása. Budapest.
- Fehér M. Jenő 1967. Középkori magyar inkvizíció. Buenos Aires.
- Freisingi Ottó krónikája 1143-1156/1912. Szerk.: Gombos Ferenc Albin. Budapest.
- Grandpierre K. Endre 1990. Aranykincsek hulltak a Hargitára. A magyarok eredete a Tárih-i Üngürüsztükében. Budapest.
- Grandpierre K. Endre 1991. Királygyilkosságok. Hogyan haltak meg a magyar királyok? Budapest.
- Grandpierre K. Endre - Grandpierre Attila 2006. Atila és a hunok. A szkíta-hun-magyar folytonosság. Budapest.
- Hóman Bálint - Szekfű Gyula 1928-1934. Magyar Történet II. Budapest.
- Kézai Simon 1283 k./1984. A magyarok viselt dolgai. A magyar középkor irodalma. Budapest.
- Lóskay Bekény 1863. A nemzeti irodalom és műveltség története - a legrégibb időktől - a mohácsi vészig. Pest.
- Makkai László - Mezei László 1960. Árpád-kori és Anjou-kori levelek. Budapest.
- Magyar Anonymus. 1200 k./1926. Béla király jegyzőjének könyve a magyarok cselekedeteiről. Ford.: Pais Dezső. Budapest.
- Montesquieu 1734/1975. A rómaiak nagysága és hanyatlása. Ford.: Szávai János. Budapest.
- Napkelet felfedezése - Julianus, Plano Carpini és Rubruk útjelentései. 1965. Budapest.
- Polybius i.e. 146/1889. The histories of Polybius II. London.
- Somogyi Cs. Sándor 1826. Dentu mogerek, vagy a' Magyaroknak Ős-elei. Buda.
- Terdzsüman, Mahmúd 906/1988. A Magyarok Története. Tárih-i Üngürüsz. Ford.: Blaskovics József. Budapest.
- Thúry József 1988. A magyarok eredete, őshazája és vándorlása. San Francisco. (Hasonmás kiadás)
- Vámbéry Ármin 1882. A magyarok eredete. Budapest.